

IRDO e-NOVICE

Št. 1/09, Januar 2009, Letnik 2

UVODNIK

KRIZA, OPTIMIZEM, DOGODKI, TENIŠKE ŽOGICE IN KAVA...

Anita Hrast, inštitut IRDO, urednica IRDO e-NOVIC, anita.hrast@irdo.si

Svetovna kriza ima številne razsežnosti, za nekatere pomeni propad, za druge priložnost za razvoj, za vse pa iskanje pravega ravnotežja, pravičnosti, poštenosti...

V tej številki objavljamo zanimive poglede na svetovno krizo, od pesimističnih, do optimističnih, predstavljamo nekaj zbranih informacij o hrani in mobilnikih ter vas vabimo na številne dogodke. Kar precej se jih je (in se jih še bo) zgodilo na tem področju.

Predstavljamo nekaj novic in zanimivosti iz Slovenije in iz sveta ter vas vabimo k sodelovanju – s strokovnimi in znanstvenimi prispevki na letošnjo IRDO konferenco, na januarsko srečanje

članov inštituta IRDO, k prebiranju strokovne literature in k pisanju prispevkov za te novice. Vsem avtorjem, ki ste jih doslej prostovoljno prispevali, priskrba hvala.

Dragi prijatelji: četudi boste imeli zmečkane bankovce, upoštevajte paradoks današnjega časa in ne pozabite na vaše teniške žogice in na kavo!

Pa prijetno branje, razmišljanje, pisanje...

VSEBINA – v 1. številki (Letnik 2) preberite:

	stran
Protislovje našega časa	2
1. STROKOVNI PRISPEVKI, RAZMIŠLJANJA IN PREDSTAVITVE	3
1.1 O bistvenem – o krizi: Danes se odloča usoda za dalj časa naprej zaradi inercije sistemov.	3
1.2 Mednarodna razprava o sedanjih krizi in poti iz nje: A new "metric" for social responsibility	6
1.3 Kriza in recesija: Kaj bo dobrega?	8
1.4 Pogumno v prihodnost	9
1.4 Predstavljamo vam: CSR Europe's Toolbox	10
1.5 Mobilniki verjetno ne povzročijo raka: Varni nasveti uporabnikom mobilnikov	10
1.6 Pitje energijskih pijač ni priporočljivo za otroke in mladostnike	11
1.7 Prejeli smo: Kakšno hrano uživamo?	12
1.8 Predstavitve: Človekoljubno društvo KLIC V SILI	13
2. ZGODILO SE JE ... DOGODKI V SLOVENIJI	13
2.1 »Družbena odgovornost podjetij v času krize«, forum z okroglo mizo	13
2.2 Problemska konferenca o plinskih terminalih v Sloveniji in njeni sosesčini	13
2.3 Uporaba načel korporativnega upravljanja OECD v Sloveniji	13
3. NOVICE - SVET	14
3.1 CSR Europe's Newsbundle - Issue 175	14
3.2 Green jobs: towards decent work in a sustainable, low-carbon world	15
3.3 Business solutions for human development	16
3.4 RepowerAmerica.org	16
3.5 EU peticija za omejitev trajanja prevoza živali v klavnice na 8 ur	16
3.6 13. UNIAPAC WORLD CONGRESS: Values to build a better world – Entrepreneurship for sustainable development	17
4. NOVICE - SLOVENIJA	17
4.1 Predstavitve knjige: Resnično odgovorno podjetje, dr. Gergely Tóth	17
4.2 Londonska šola za odnose z javnostmi: Pilotni program Šole družbene odgovornosti podjetij	17
4.3 Delavnici: Šest klobukov in Lateralno razmišljanje	18
4.4 Posvet: Aktualna vprašanja družbene odgovornosti	19
4.5 Okrogla miza: "Družbene prioritete in urbani prostor - kako do kakovostnega življenja in sobivanja po meri človeka?"	19
4.6 Konferenca Družbena odgovornost in izzivi časa 2009	19
4.7 Vabilo na Januarsko srečanje Sveta članov inštituta IRDO	20
4.8 IRDO: strokovna literatura s področja družbene odgovornosti- za člane s popustom!	21
4.9 PREDSTAVITE SE V IRDO-E NOVICAH!	21
5. ZANIMIVOSTI, ki krožijo po spletu...	22

Izdajatelj: IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor, Slovenija, www.irdo.si, Uredništvo: info@irdo.si. V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji.

Besedila niso lektorirana. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Protislovje našega časa

(neznani avtor, prejet po e-pošti)

Danes imamo večje hiše, manjše družine.

Večje udobje, manj časa.

Imamo več stopenj, manj zdrave pameti.

Več znanja, manj razsodnosti.

Imamo dosti strokovnjakov, veliko težav.

Več zdravil, manj dobrega počutja.

Trošimo nepremišljeno.

Se premalo smejimo.

Hitro vozimo.

Prevečkrat se jezimo.

Pozno vstajamo.

Premalo beremo.

Preveč gledamo TV.

In premalokrat molimo.

Razmnožili smo svoje imetje, zmanjšali pa vrednote.

Preveč govorimo, premalo ljubimo in prepogosto lažemo.

Naučili smo se kako živeti, a ne življenja.

Dali smo leta življenju, a ne življenju leta.

Imamo višje stavbe, manj strpnosti.

Širše ceste, ožja obzorja.

Trošimo več, imamo manj.

Kupujemo več, manj uživamo v tem.

Bili smo na poti do lune in nazaj.

Imamo ovire na cesti, da spoznamo naše sosede.

Osvojili smo zunanji svet, a ne notranjega.

Cepili smo atom, ne pa naših predsodkov.

Pišemo več, naučimo se manj, dosti planiramo, malo dosežemo.

Naučili smo se hiteti, a ne počakati. Imamo višje dohodke, manj npravnosti.

Naredimo več računalnikov, da dobimo več informacij, da ustvarimo več parov.

A si imajo manj povedati.

Smo veliki v količini, a majhni v kvaliteti.

To so časi hitre hrane in počasne prebave.

Visokih ljudi, a šibkega značaja.

Več prostega časa, a manj veselja, več vrst hrane, a manj hranljive.

Dva dohodka, več ločitev.

Imenitnejše hiše, zlomljene domove.

In zato predlagam, ne shranjuj ničesar za posebne priložnosti, ker je vsak dan, ki ga živiš, posebna priložnost.

Iščite nova spoznanja, več berite, Sedite in opazujte okolico, brez da usmerite svojo pozornost k svojim potrebam.

Preživite več časa z družino, prijatelji, jejte najboljšo hrano in obiščite kraje, ki jih ljubite.

Življenje je veriga trenutnih užitkov, ne samo boj za preživetje.

Uporabi svoje kristalne kozarce, ne hrani svojega najboljšega parfuma, uporabi ga zmeraj, ko si zaželiš.

Umakni iz svojega besednjaka besede kot "en dan" in "nekoč". Napišimo pismo, ki smo ga imeli namen napisati "en dan".

Povejmo našim dragim, našim prijateljem, kako jih ljubimo. Ne upočasnite ničesar, kar da smeh in veselje vašemu življenju.

Vsaka ura, vsak dan, vsaka minuta so nekaj posebnega.

Ker nikoli ne veš, če bo zadnja. Vzemi si čas in pošlji to sporočilo svojim prijateljem.

1. STROKOVNI PRISPEVKI, RAZMIŠLJANJA IN PREDSTAVITVE

1.1 O bistvenem – o krizi: Danes se odloča usoda za dalj časa naprej zaradi inercije sistemov.

 doc. dr. Mitja Peruš, dipl. inž. fizike, mitja_perus@t-2.net

(SAMO)ZAVAJANJA

V šestdesetih in sedemdesetih letih so mnogo govorili, da bomo živeli leta 2000 že v vesolju. Pa je šlo le za vojaško motivirano propagando. Za pobeg v vesolje bi Zemljo skurili, toliko energije terja.

Govorili so še nedavno, da bo tehnologija kmalu omogočila preobilico prostega časa, da bo vsak lahko delal tisto, kar res hoče. Jim danes verjamate? Kaj je šlo narobe? Znanost in tehnologija sama ne, pač pa njuna zloraba, ko so »jastreb« sebi podrejali normalne ljudi. Kdor pa potrebuje toliko moči in oblasti, je globoko zagotovo prestrašen.

Napovedovali so umetno inteligenco. Ko pa je vse bolj kazalo, da je ne bo (razen nekaterih sicer koristnih računalniških programov, ki pa jih najprej zagrabijo vojska, potem pa zlorabi javnost, preden jih uporabi), so začeli »napihovati« o umetni zavesti.

Cesar je nag, a on definira narodu, da je oblečen. Torej nekoč zavest ne bo več zavest, ampak neki nov zapleten stroj.

Jezusa Kristusa vrnitev pričakujejo že dve tisočletji. No, ampak tega ne moremo razporediti pod »zavajanja«, ker spada pod »ne vemo«. Dober trik? Kakorkoli, »pomagaj si sam in Bog (lastni in skupni duh) ti bo pomagal.« In »kaznuje (eko)grešnike«.

Kakšen hit so bila umetna vlakna! Nekaj desetletij smo se potili v nelagodni viskozi, dokler nismo spet pogrešali bombaža. Podobno z bomboni in hamburgerji... Klimatske naprave morda povečajo trenutno udobje, a lahko dolgoročno povzročijo zdravstvene težave in eko-energetsko škodo zaradi potratnosti.

Podnebne spremembe so izmerili že v sedemdesetih letih. Malo po tistem, ko so sanjarili o nadzoru in preoblikovanju podnebja. Kakšne (samo)skrivalnice, da »nihče ne opazi« izginotja celih pokrajin ledu in se desetletja o tem ne govori! Sicer so še nekaj časa raziskovali, ali in koliko so te spremembe človeško pogojene. Četudi so lahko tudi naravni ciklični razlogi zanje (pa so?), moramo počistiti svoj zelo verjetno odločilni del – torej našo »piko na i«, ki spreminja podnebje. Danes je znano, da so lobiji in politiki silili znanstvenike (tudi z nasilnimi grožnjami) v molk ali potvarjanje rezultatov. Še danes zavajajo, uporabljajoč šibko znanstvene kolaborante.

Mimogrede: Ali ni sumljivo, če nam govorijo, da je dokazano, da so mobilni telefoni varni? In brezžično medmrežje? In bazne postaje? In gensko spremenjena hrana? In »kemija«? Za zelo zapletene sisteme, kot je telo z vplivi nanj, ni mogoče

dokazati nič takega. Za poskusne zajčke nas imajo. Naj se vsaj odškodujejo (v neki obliki). In naj vsaj še veliko bolj preverjajo ter raziskujejo!

V vseh teh primerih velja previdnost. Zdravstveno ravnanje sebe in okolja ogrožamo z vseh strani, lažje pa nam o varnosti. Poči lahko na neštetihih mestih, spreminjajoče podnebje je le najbolj aktualni udarec. Slednje širi in vrača motnje in bolezni (od klopnihih do malarije), mnoge povzroča modernizem... Prismuknjena civilizacija »ljudi«, ki ne znamo več živeti!

Znanost se ne ukvarja (več) z naravo, temveč z možnostmi manipulacije z njo. Vse za ljube potrošnike. Biologija namesto preučevanja živih bitij vse bolj le preštevata njihove izumrle vrste – okoli tretjina vseh vrst je že genocidno uničenih za vedno! Ali res mislite, da lahko preživimo brez živali?

Nastajajoča kriza bo veliko hujša kot vse prejšnje, ker je ne bo mogoče reševati z ekspanzionističnimi metodami kot nekoč. Zakaj?

KO POSTANE SMRTHO NEVARNO ZA VSE ŽIVLJENJE NA ZEMLJI

4000 znanstvenikov IPCC že vsaj deset let jasno sporoča, da bo temperatura predvidoma rasla še sto let in več, morska gladina pa bo rasla še tisoč let in več, potem ko bomo CO₂ (skoraj) nehali izpuščati. (Zakaj tega ne povedo javnosti na veliko?) Pa niti ne zmanjšujemo izpustov kaj dosti in žal še dolgo ne bomo. Torej se bodo posledice hitro in strašno večale ter bodo lahko (celostno) do nešteto krat hujše kot danes (2008)! Že kmalu je namreč pričakovati vojne s tem obeležjem, precej večje, kot so že (npr. v Darfurju zaradi širitve Sahare zaradi podnebnih sprememb). Milijarde se bodo selile... Ne bo dolgo, ko denar niti največjim bogatašem ne bo mogel koristiti (razen čisto slučajno).

Torej privoščimo si še zadnji potrošniški kupleraj direktho v smrt brez trpljenja? Ne bo šlo, ker ljudi zagrabijo gon po preživetju. Med odmiranjem na obroke se začno dogajati neverjetne reči. Strašne na eni in veličastne na drugi strani! Edino v tem pa je še nekaj upanja ob takojšnji spremembi, ki je možna, če se vsak spremeni zdaj. Pa še kako se bomo spreminjali, ko bo sila! Prej ko bomo začeli, lažje bo. (Dovolj let smo opozarjali potrpežljivo – glejte moje knjige.)

Večji potrošnik – večji grešnik! Če pravite, da nič ne morete spremeniti: Ni res! Zmanjšajmo potrošnjo! Nehajmo kupovati toliko, nismo osamljeni in zgledi vlečejo, pa bo divjega kapitalizma hitro konec! Saj živimo v konsumerokraciji.

Ne pustimo se pokvariti! Kar in pri komer kupimo, temu dajemo energijo in moč. Če kupimo neumnosti, podpiramo neumnosti, ki nas prej ali slej udarijo nazaj. Mladina, zakaj koplješ jamo sami sebi?!

Moramo se prilagoditi naravi in bomo se prilagodili. Mogoče bo zato pomrlo 99% ljudi in skoraj vse višje živali in rastline, ali pa se bomo prilagodili šele z izumrtjem, a se bomo. Neprilagojevalec bo prej ali slej poraženec, gorje mu! Bombardiranje bo vse hujše – do predaje. Če se je toliko ledu utekočinilo oziroma ukapljevinilo, ne bo drugače. Ali pa bo udarilo kaj drugega ali še navrh. Bolj ko rušimo naravna ravnovesja, večja nihanja nastajajo (npr. temperature, vremena).

Dokler ne bomo znali reciklirati, kot zna narava (še stoletja ne), je materialna potrošnja enakovredna onesnaženju. Torej zmanjšati splošno potrošnjo! – ne le izpuste CO₂ – saj »poka po vseh šivih«. Spomnite se ozonske luknje (nastale zaradi ničesar večjega kot razpršilcev in hladilnikov), ki nas bi/bo sprazila.

Ocenjujejo, da povprečen Zahodnjak potroši nekajkrat več (5-7x) kot lahko prenese planet. Tako se življenje ohranja le, ker v Tretjem svetu zaenkrat trošijo veliko manj od nas. A trendi so v vsakem smislu katastrofalno rastoči.

Kdor dobi denar, ga bo (če ni moder) potrošil. Začaran krog gospodarske rasti in porabe je primer vzpodbujajoče povratne zanke in vodi v nestabilnost oziroma »eksplozijo« sistema. To je osnova kibernetike. Torej so današnja civilizacijska prizadevanja res otročja napaka! Edina trajnostna rast je odslej duhovna. Zakaj ne uvedemo vzdrževanje ničelne gospodarske rasti, ničelne inflacije, ničelne obresti (saj kaj drugega v današnjih okoliščinah destabilizira) ali pa vsaj popolne vključitve eko-stroškov? Ali ne bi bilo najbolje (enakomerno po populaciji) uničiti denarja za bilijone evrov? Kajti v družbi je preveč dinamike, ki dolgoročno škodi. Gospodarstvo, odvisno od pretirane potrošnje, je postalo samomorilsko – račun brez krčmarja (narave).

Gospodarstvo, ki je tako zelo odvisno od rasti, mora biti notranje nestabilno in gnilo – polno nepravilno ocenjenih vrednosti – blefiranja enih na račun drugih. In ko ti lažni »balončki« poka, jih rešujejo (pretežno) z davkoplačevalskim denarjem. Finančna mreža je ušla iz človeškega nadzora. Ne sanjarite, da bo materialni življenjski standard boljši. Ne more biti. Vsaj naslednjih nekaj kriznih desetletij (brez »čudežev«) ne. Na domala vseh področjih je človeštvo doseglo meje – zaenkrat.

Nove tehnologije nas ne morejo rešiti praktično, četudi bi nas teoretično morda lahko. Njih namreč upravljajo ljudje. Spremeniti ali ljudi ali razvoj! Žal so tudi mnogi »strokovnjaki« že izgubili stik z realnostjo.

Naravno je vedno boljše kot umetno, ker smo del narave. In človek velikokrat dela napake, jih ne priznava, je častihlepen in pretirava (npr. DDT).

Smrtno nevarnih okoljskih težav kar mrgoli. Kaj vse pa nam še tajijo??

Vse kdaj propade, res. Drage/i sestre in bratje, verjetno nočete umreti, čeprav je naravno? Smrt je lažja, če je dostojanstvena. Univerzum je sicer nesmrten in v njem boste ostali »zapisani« večno; več kot to pa...? (najverjetneje za pozabo)

Težje kot smrt pa je banalno življenje. Ali ga nismo zavozili v sramoto? Po nepotrebnem. Naši predniki so garali in si odtegovali, mi pa zavozimo nastali »zemeljski raj« (raj glede na preteklost) v dveh generacijah le iz objestnosti. Ne priznate? Potem ste lenuh, nesposobnež in strahopetec, ki se boji nujnih sprememb!

»Če ne moreš narediti nič pametnega, ne naredi nič.« (Lao Zi) Vsaj to...

Namreč, denimo 95% delovnih mest proizvaja večje (npr. alkohol, tobačne izdelke, orožje) ali številne »manjše« neumnosti (npr. prevelike hiše in vozila, kozmetiko, pobarvane osladne pijače, »napihovanje balončkov« in nenazadnje gospodarsko ekspanzijo) — s tem pa (dolgoročno) škodo. Treba jih bo transformirati, ali pa je bolje dati odpoved in hoditi na sprehod. Človek ne rabi dosti za duhovno bogato preživetje. Do civilizacijskega kolapsa, ki sicer pride za vse, se bo že dalo preživeti.

KAJ STORITI NAJPREJ?

Glede na to, da živimo v »diktaturi narave«, kjer predvidoma tehnološke inovacije nikakor ne bodo zadosten izhod, bi bila malodane edina rešitev za civilizacijo globalna vzajemna omejitev potrošnje (in rodnosti) ter konkuriranja z novimi jasnimi pravili »igre«, dogovorjenimi v okviru Organizacije Združenih Narodov, vključno s kolektivno osamitvijo nepristopnikov. Sicer ne bo konec brezglavega tekmovanja in s tem medsebojnega uničevanja.

Ali ni že nujno prizadevati si za »nemogoče«? Ali pa se sprijazniti z bridko smrtjo (telesu in egi) – saj ni tako strašna. Kar bo, bo, a umakniti se pokvarjencem bi škodilo svetu, torej tega ne.

Pričakovati je množičen beg v vero in vraževerje – veliko bolj iz strahu »pod krilo« kot k notranji spremembi. Kajti verjetno bo najprej zavladata neka lažna-eko-diktatura samozvane »elite« tajkunske, mafijske ali/in fašistične vrste, ki ga bo lomila po starem, veliko večino človeštva pa bo silila v skrajno varčnost. Najverjetneje bi sledila anarhija, začenši podobno kot v pariških predmestjih, občasno presekana z intervencijami visokotehniziranih biričev. Nihče, niti najmočnejši, ne bo varen (skoraj) nikjer.

Treba bo ukiniti kapitalizem, če se ne zna predruščiti! Iskati nov sistem, čeprav je težko, onstran sistemov 20. stoletja! Zakaj je kapitalizem slab sistem (razen začasno) že v osnovi? Ker nikogar ne naredi dolgo srečnega. Ljudje namreč niso nesrečni, ker imajo malo, temveč ker imajo manj kot drugi. Ne bi jim bilo dovolj imeti lasten planet, če bi sosed imel dva. Pri črednih ljudeh je sreča relativna na druge. Moder človek pa se ne primerja z drugimi. On živi.

Denarna družba je »enoparametrična«, zato ne more ustrezno delovati – ker ena številka ne more biti merilo vrednosti v tako raznolikem svetu (raznih vrst vrednot, posebno kvalitativnih). Po domače: vsak mafijec si prigrabi denar brez koristnega dela. Ogromno današnje poslovne »uspešnosti« je zgolj agresivnost.

Zakaj ljudje tekmujejo? Iz potrebe, dolgočasje, imidža, kompleksa več- ali/in manjvrednosti, (samo)prisile (ego, strah)... – vsekakor si naredijo velikansko škodo, ker niso več oni. Torej omejiti tekmovalnost (»konkurenčnost«), ko začne škoditi!

Razvoj je bil vznemirljiv, a vse se žal najprej zlorabi, šele nato koristno uporabi. Človeštvo večinoma še ni zrelo za današnje razvite tehnologije. Avtocesta bi lahko bila bolj naravovarstvena kot vijugasta cesta, a ljudje jo zlorabijo za povečanje nepotrebnega prevoza.

Nafta naj se draži, saj je že dolgo morilska in zlorabljena (tudi brez podnebnih sprememb), a ni več nujna. Iz nje so plastenke, s katerimi voda stane (in eko-škodi) tisočkrat več kot iz pipe in verjetno v seštevku ni večje kakovosti (kažejo raziskave). Ceno hrane je treba umirjati s povečanjem ekopoljedelstva z močno podporo. Intenzivno kmetijstvo in predelava sta zelo in vse bolj sporna. Rak je v hitrem porastu in 80% ga je okoljskega izvora.

Postajamo vse bolj zasvojeni – potrošniško, z navadami, ekstravagancami, megalomanijo idr. Posebno zaskrbljujoč in spregledan trend pa so poleg drog »adrenalinske« motnje do (samo)ubijalskih razsežnosti. Adrenalinci morda znajo obvladati strah, ne znajo pa obvladati sebe. Bolj si zasvojen, bolj trpiš odtegnitev. Pazimo se te biokemije! Da ne postanemo stroj!

Zakaj po uradni čredniški modi? Ustvarimo si svojo!

Vzbujanje lažnih potreb je danes (eko)zločinsko početje. Vse bolj obdavčiti! In treba bo začeti nagrajevati skromnost in poštenost, takoj vsaj moralno. Zaščititi (redke) potrošniško nedolžne ljudi (brez teh bi že pomrli) in bitja. Razvoji Linuxa, Wikipedije in mnogih naravovarstvenih združb so primeri potencialov svobodne mreže neaparatchikov. Slednji včasih deloma zablodijo (kot npr. New Age), a vsaj niso tako (samo)cenzurirani kot aparatchiki.

ZAKAJ JE TRAGIČNO TUDI SMEŠNO?

Nekoč sem kupoval deodorant (redko ga uporabljam in še to za druge). Pri vходу mi ga je ponudila za 40 evrov. Hotel sem precej cenejšega. Ker ji zaničevalne besede niso uspele, me je naposled poslala v drugo nadstropje. Prepričal sem se, da imajo deodoranti za 40 evrov enake sestavine kot tisti za 0.70 evra, vključno s potencialno rakotvornim aluminijevim klorhidratom. Našel in kupil sem deodorant (ki nikoli ni idealen) brez te sestavine za 1 evro. Torej, če imaš denar, ga pač razsipavaš – za enako stvar, le da jo dobiš že pri vratih. (Kemiki so podprli moje sklepanje.) Podobno je bilo z urami idr.

Danes so stvari nepregledne. Kakovost razpozna lahko le malokdo. Kako bi torej znal kupiti najboljše (razen kaj površinsko »lepega«)? Zato bi bil denar še večja iluzija, če bi se veleimetnikom denarja naivni ljudje ne podvrgli tako pogosto kar sami. Denar je samo simbol, ki je le takšne bedaste družbe vladar, ne pa sveta.

Ali ni bolje se neposredno posvečati temu (npr. dobremu počutju, spontani zabavi, sproščenosti, doživljanju), za kar nespametni porabljajo denar?

Celo nismo najhujši. Američani so nas prehiteli v ekosprenevedanju in populističnih blodnjah. Sredi 2008 so vsemu narodu delili čeke za povečevanje potrošnje, kar naj bi hladilo gospodarsko krizo. To nas spominja na totalitarizme; in ker bodo ZDA, kaže, šle do konca (kot Hitler?), bodo najverjetneje podobno končale. Pred tem pa ne bo smešno. In mi?

OD EKSPANZIJE K IMPANZIJI

Moramo stopiti malo nazaj, a ne v času, pač pa nazaj iz slepe ulice. Od ekspanzije k impanziji! — rast kakovosti namesto količine, realistično poduhovljenje... Ljubezen ali smrt! Če bi ljubili vsaj svoje otroke... (Ne ljubimo jih zares: večinoma jih imamo le iz nagona, konformizma, dolgočasje, rezerve za starost, kot simpatične igrčke, kajne?)

Otroke, zanamce smo izdali! Podeželane tudi! Tretji svet smo izdali! Živalstvo in vso naravo mučimo! 30% vseh živalskih in rastlinskih vrst je že izumrlo zaradi človeških pretiravanj. In divje gre dalje.

Mnoge smrtno nevarne ekološke katastrofe se še seštevajo! In ne poznamo še vseh. Ukrepiti se veliko bolj splača kot neukrepati, tudi če ni vse razjasnjeno (zaradi kompleksnosti nikoli ne bo). Npr. CO₂ ubija že brez podnebne vloge... Bodimo vegetarijanci! – tudi za manj toplogrednih plinov iz živinoreje, ki kvarijo podnebje!

Strašim? Ha, navaditi se bo treba na veliko strašnejše. Gotovo bo počilo kmalu. Upoštevajmo začarane kroge kot npr. zelo povečano potrošnjo zaradi odpravljanja škode podnebnih katastrof – do 20% bruto družbenega produkta [N. Stern, WB].

Spreobrniti mase je težavno, a gre. Dokazi so razvoji humanizma in religij sočutja, osebne higijene, rekreacije, opuščanje smetenja ali osebne oborožitve (s katero si danes prej v nevarnosti kot ne) idr. Pri naravovarstvu pa sploh ni izbire!

Človeštvo ima res ogromno moč za spremembe (vsaj tehnološko; a osebno in družbeno zaenkrat le manjšina), toda odziv ljudi na katastrofe je zelo različen (predvsem v začetku)...

Nasledniki (če jih bo kaj) bodo gledali na našo dobo kot sramotno. Mahatma Gandhi: »Sam bodi sprememba, ki si jo želiš v svetu.«

Sem bolj obveščen (ker se trudim) kot skoraj večina drugih; posvetoval sem se z desetlinami strokovnjakov. Pišem globoko premišljeno in iskreno. Če se ne strinjate, imate to pravico, a ne kokodajsajte. (Le kdor je boljši od mene PRI SEBI, lahko kaj pripomni. A takšni so redki. Vsekakor ne morem razpravljati.) Kaj pa, če je vse to res? Čas bo kmalu pokazal.

Svet je (tudi in še) zelo lep! A tudi že zrel za PREPLAH, zato nepanično v spremembo! Prosim.

Za začetek, naj spomnim, ne lažite več samim sebi in odpravite nepotrebno trošenje...

Uredniški pripis: Mitjev razmislek se tesno navezuje na dve knjigi, ki sta nedavno izšli na CD s sodelovanjem IRDO:

S. Božičnik, T. Ećimović and M. Mulej (2008): *Sustainable Future, Requisite Holism, and Social Responsibility (Against the current abuse of the free market society)*.

T. Ećimović, M. Mulej (2008): *The Climate Change System – Introduction / Uvod v sistem klimatskih/podnebnih sprememb*
Obe lahko dobite po e-pošti od M. Muleja, če mu željo sporočiti na mulej@uni-mb.si.

Nekaj konkretnih podatkov smo že objavili v IRDO e-novicah lani (1/08, maja, Hvala, T.).

1.2 Mednarodna razprava o sedanjí krizi in poti iz nje : A new "metric" for social responsibility-

mulej@uni-mb.si,

Predstavljamo vam nekaj odlomkov iz mednarodne e-razprave znanstvenikov o sedanjí krizi in možnih poteh iz nje. Odlomki so zapisani v obratnem vrstnem redu, kot so besedila prihajala (najnovejše je tukaj zapisano najprej).

Avtorji vas vabijo, da podate komentarje na njihove ideje. Vljudno prosimo za odgovore v angleškem jeziku. Pošljite jih na spodnje e-naslove. Hvala.

V razpravi so sodelovali:

- Dr. Robert Dyck, Prof. Emeritus, Virginia Tech (VPI), Blacksburg, VA, USA, bobbydyck@vt.edu
- Prof Peter M Allen, Complex Systems Research Centre, School of Management, Cranfield University, p.m.allen@cranfield.ac.uk
- Hans Kuijper, h.kuijper@orange.nl
- Mag. Bojan Radej, Bojan.radej@siol.net
- Prof. ddr. Matjaž Mulej, mulej@uni-mb.si.

It will be interesting to see what readers of IRDO e-news think about this approach...

Matjaz, it strikes me that what we need is a new "metric" for social responsibility, so that it can become a learned behavior, within a reasonable time frame, i.e. quickly. This is partly a response to Peter Allen's concern that social responsibility cannot be taught. This is also partly a response to Loet Leydesdorff's thought that a new sub-specialty may need to emerge.

My suggestion, in a nutshell, is simply this: let's explore how fractal design could provide a common denominator for work in economics, politics, international relations, environmental sustainability, etc., in the name of social responsibility. Fractal design, in other words, would become the new mathematical systems sub-specialty that Leydesdorff is looking for.

The basis for my suggestion is that all the above functional areas have scale problems that generally have not been well solved, i.e. poor linkages between the big and the small

entities. Fractal design gives us a metric that tells us there have to be many more small entities than big ones, and the principle of self-similarity provides a basis for their interlinkage (providing energy, information, and money transfer) and mutual sustainability. Fractal design also provides a basis for institutional arrangements and decision making not rigidly controlled by oligarchies and empires.

The fractal metric then also becomes the basis of social responsibility. What fractal design can do, as in branching structures in nature, is to provide a sustainable balance between system resilience and system efficiency (see the eco-systems work of Bob Ulanowicz). As in nature, so in social systems. Sustainability dimensions can be measured, and can therefore provide the basis for socially responsible plans and social learning.

This set of thoughts would become the basis of my submission to your pending conference and book, which strike me as being mutually important and interrelated, since the current economic crisis is also a crisis of politics, international relations, and socio-environmental sustainability. I suggest this would be an important component of what is needed to achieve the fifth phase of development that you have articulated, going beyond Porter's four phases and their result in poorly distributed affluence.

A key part of the problem, from my perspective, is that economists and corporations are ruled and themselves rule under the false premise that neo-classical (and neo-liberal and neo-conservative) economics can and should be separated out from the institutional framework and socio-environmental reality of the rest of the world.

Perhaps other participants would be interested to pick up this theme from different perspectives.

Will look forward to your usual thoughtful response.

Best, Bob

Dear Matjaz,

May I first congratulate the participants in this discussion for having it. Clearly, simplistic notions abound in the world today, and mass communication, biased dishonest reporting, commercial interests, short term-ism etc. are all part of the evolutionary path which we are treading. Instead of the multiple disconnected experiments of earlier evolution, where ideas and cultures were tried and eliminated without destroying the world, we now have only one world and we are performing the most extreme experiment without many fall-back options.

Many of us who have been working in systems and complex systems thinking have attempted to develop more integrated decision support models, linking natural and human systems with a view of at least being able to suggest the kind of longer-term, multi-dimensional, implications of particular policies or decisions aimed at 'economic growth and development'. Certainly, speaking for myself, these attempts have not been successful in that governments and businesses have not adopted, used or improved them.

However, the crisis that we are currently witnessing is still just another example of a 'tragedy of the commons' where short term pressures ensure that even intelligent players cannot avoid joining the drive over a cliff!! Bankers could not easily refuse to take part in the herd stupidity. Such processes can only be prevented by regulation on behalf of the collectivity and the overall social system.

However, while social responsibility is therefore a necessary requirement, unfortunately it is not easily created if it is not present already as part of an evolved culture, and probably cannot be taught! Despite this, I would be very keen on bringing together all the systems' thinkers, complex systems thinkers, and evolutionary systems' thinkers to try to help develop a better basis for more sensible and more sustainable social and cultural philosophies.

Best Wishes, Peter

Dear Matjaz, dear Bojan,

I suggest you read Harald Welzer's article first.

Even though it's true that, as Mikhail Gorbachev succinctly put it, 'we now seem to have capitalism for the poor and socialism for the rich', we certainly cannot leave it to economists (of Marxian, Ricardian, Keynesian, Friedmanian or other stock) to extricate us from the predicament we have brought ourselves in. Financial, economic, political, legal, social and cultural systems are - I stress and repeat - intimately interrelated, and, most importantly, CULTURE (man-made) and NATURE (non man-made) are closely connected.

The time of academic silo, or stove-pipe, peering is over. The big question is not: what do economists, political scientists and sociologists separately have to say about the dire situation we are in? A truly interdisciplinary (as opposed to: multidisciplinary) approach is needed; compositions to replace juxtaposition (as every architect, chef de cuisine,

composer, fashion designer, Japanese flower-arranger, even a football-coach can tell). The interplay of components -- a process the quintessence of which is that the parts are both excluded and included -- is the basic principle of life, the very core of all matter.

I venture to say, that 'system' is the best word referring, not only to scientific collaboration but also to the object of study (in this case: the Crisis)-- 'system' provisionally defined as 'a set of parts constituting a whole'. So the big issue is: can our **Systemiker**, **Kybernetiker** and **Informatiker**, working together, correctly diagnose the 'large-scale collapse we are living through'? And, can they prescribe/advocate an adequate treatment of what seems to be gravely maladjusted? Now is the time for them to prove that they are worth their salt -- that they really care about the future of their children.

Applying their knowledge to economic-political-social problems, systemici, cybernetici and informatici should not forget that there is always an ethical aspect to human doings, which means that values/norms are involved. To be clearheaded about values is essential to the understanding of any cybernetic system, in particular a sociocybernetic one.

I agree with Harald Welzer. Der Umbau einer Kultur ist notwendig. The basic, tacitly assumed values of Western civilisation are to be scrutinised and rethought, unprejudicedly. We have to bracket our conceptual framework, question our assumptions, undertake 'a journey beyond our culture' (Edward Hall). To step out of our box will not be easy but can, nay will, be rewarding. Changing monetary and/or budgetary policies (swinging back, from monetarisme to Keynesianism) will not be enough to pull us out of the deep shit we are in. We are born, not to be Waremenschen, but to be Wahre Menschen !

May the above be, for many, food for thought!

Cordially yours, Hans Kuijper

I send two quotes from the New York Times, published yesterday:

"On Christmas Eve, the conservative pundit Monica Crowley argued on Fox News that instead of rescuing America from the Great Depression, Franklin Roosevelt's spending on public works made it worse. She insisted that this bizarre claim was confirmed by "all kinds of studies and academic work." The show's host backed her up. "Yes," said Gregg Jarrett, "I think historians pretty much agree on that." In the same vein, a recent Wall Street Journal opinion piece said F.D.R. helped turn "a panic into the worst depression of modern times." Now, as Congress begins to debate President-elect Barack Obama's ambitious economic stimulus plan, this anti-New Deal talking point is popping up all over."

"The anti-New Deal line is wrong as a matter of economics. F.D.R.'s spending programs did help the economy and created millions of new jobs. The problem, we now know, is

not that F.D.R. spent too much priming the pump, but rather that he spent too little. It was his decision to cut back on spending on New Deal programs that brought about a nasty recession in 1937-38."

Source: Republicans' Latest Talking Point: The New Deal Failed. January 11, 2009, By ADAM COHEN, http://www.nytimes.com/2009/01/12/opinion/12mon4.html?_r=1&th&emc=th

Bojan Radej

Economists are making one more crucial mistake: they imagine that the problem called the big depression of 1930s was solved by Keynes' measures, but it was so only partially and in a very short term. Actually, the big depression was only a mid-point between two world wars. The big difference between those times and now: there are nuclear weapons and many own them. Thus, the current crisis which results from the lack of depth of the economic theory and its practical application, including the oversight of the longer-term and broader consequences, including the social responsibility, is much more dangerous than the one of 1930s.

Best to all, Matjaz Mulej

I read your article Blindflug durch die Welt (in Der Spiegel of December 29 last year) with great interest. I couldn't agree more with the gist of it. Phrases like (i) niemand nimmt die Möglichkeit des kompletten Scheiterns ernst, (ii) wir befinden uns an einem systemischen 'tipping point', (iii) die zwingende Notwendigkeit nicht von Korrekturen, sondern eines grundlegenden Richtungswechsels, and (iv) der Umbau einer Kultur, die von der irrigen Annahme ausgeht, man könne weitermachen wie bisher are very well chosen.

Your words are perfectly in line with a recent statement of Robert Skidelsky, author of a highly acclaimed biography of John Maynard Keynes: 'Even now it is not clear how far economists have started to question the economic assumptions that underlie the large-scale collapse we are living through'.

Currently, some Systemiker, Kybernetiker and Informatiker are considering the possibilities of organising a World Congress on the subject 'GLOBAL CHALLENGES - SYSTEMIC RESPONSES' (see attachment). Should you be interested in this project, please contact the President of the International Federation for Systems Research (IFSR): Matjaz Mulej

Hans Kuijper

Dear Professor Welzer,

1.3 Kriza in recesija: Kaj bo dobrega?

Nadja Zorko, Finance, 15.12.2008, <http://www.finance-akademija.si/index.php?qo=article&artid=232633>

Kriza gor, kriza dol, kriza levo in desno. Kriza. Recesija. Kdo je ta gospa, ki je najpogosteje izrečena beseda v Nemčiji, Ameriki, Evropi, Sloveniji, ...? Kako izgleda? Kaj dela pri nas?

Vsi smo zaskrbljeni, ko slišimo to ime. Vse te medijske objave o krizi in recesiji, vsi ti resni obrazi v medijih, vse te njihove skrbi za naše dobro, vse te črne napovedi za naš jutri preusmerjajo naše sobotne pogovore z znanci pri kavi v smer, kako je potrebno varčevati, kako je slabo, kako bo slabo...

Dogodki in naše odzivanje na medijske nastope dokazujejo, kako vodljivi smo ljudje in odvisni od izjav vplivnih posameznikov na televiziji. Rečejo skoči... pa skočimo. Rečejo kupuj... pa kupujemo. Varčuj... in mi pridno sledimo. Rečejo, bodi zaskrbljen, pa smo zaskrbljeni. Ali res potrebujemo nekoga, ki nam govori, kako naj živimo, razmišljamo in kaj kupujemo, če sploh? Navsezadnje, ali lahko tako zaskrbljen človek sploh dobro dela, ustvarja, je inovativen, živi zdravo? Zakaj nihče tudi v krizi ne spodbuja k delu, večji produktivnosti, ustvarjanju, korektnosti in strpnosti v odnosih, veselju?

Mi smo tisti, ki se pustimo voditi medijem. Še več, mi sami smo tisti, ki ustvarjamo krizo. S svojimi dejanji, z izborom načina življenja, z vsemi temi luksuznimi potovanji, avtomobili,

hišami, krediti, ki smo si jih pridelali v času, ko so nam govorili - kupuj!

Ali še sploh imamo svojo glavo? Svoje občutke? Svoje želje? Ali smo čisti produkt medijev, politike...? Ali nam televizija in naša zunanja podoba, množica 'prijateljev', poslovni uspeh, 24-urni delavnik ter denar predstavljajo edino smiselno v življenju?

Ta gospa Kriza je prišla pravi čas - s ciljem, da nam pokaže, kaj je pomembno v naših življenjih. Kriza nam daje priložnost:

- prepoznati zdrave poslovne odnose in jih okrepiti
- prepoznati, kaj potrebujemo in odvreči oz. opustiti slabe ter nezdrave poslovne odnose in aktivnosti
- prepoznati prave priložnosti in jih izkoristiti
- prepoznati prave sodelavce
- okrepiti tisto dobro v našem poslovanju
- spodbuditi inovativnost in izvirnost
- biti boljši od konkurence
- prepoznati, kdo v tej množici je naš prijatelj
- krepiti zdrave vezi
- prepoznati, kaj si želi partner, kdo naš partner sploh je, kaj ga veseli in kaj osrečuje
- prepoznati talente, ki jih skrivajo naši otroci (tudi in predvsem tiste, s katerimi se trenutno ne hvalimo v okolju, oz. tekmujemo z znanci)
- prepoznati, kdo resnično smo, ko se ustavi čas in ugasnejo mašila zvoka, dogodkov, dejanj

- kaj želimo, kam gremo
- se zavedati minljivosti in živeti vsak dan
- ugotoviti, da ne potrebujemo toliko materialnih igrak
- in spoznati, da nas naša dobra dela bogatijo bolj kot sto Rolexov in BMW igrak.

Kriza je naša priložnost da:

- obiščimo prijatelje iz otroštva
- pomagajmo ljudem v svojem okolju, na cesti
- smo več časa v postelji z ženo
- spoznamo svoje starše in otroke
- smo odprti v razmišljanju in dejanjih
- sprejemamo drugačne kot enakovredne sebi, četudi jih ne razumemo
- se imamo radi in sprejmimo tudi tisti slabi del sebe
- kupujemo tisto, kar si res želimo in potrebujemo
- uživamo v tišini, sami s seboj
- postanemo odločni
- smo manj vodljivi na izjave v medijih
- na delovnem mestu ustvarjamo, smo najboljši, delujemo v dobro družbe in okolja

- prevzemamo odgovornost za svoja dejanja
- delamo
- živimo svoje besede.

Če takole pomislim, lahko rečem - da, kriza je prišla v času, ko jo najbolj potrebujemo, ko nismo zmogli več živeti svoje življenje izven pisarn in deloholične mrzlice. Vsi smo si jo želeli, saj ob potici vsak dan nismo bili več srečni. Zdaj je čas, da preživijo najmočnejši posamezniki in družbe, a to ne pomeni nujno delati 20 ur in uničevati svoje zdravje, zanemarjati dom. To pomeni imeti zdrav odnos do dela, prevzemanje odgovornosti, biti najboljši v tistem, kar delamo, imeti najboljše sodelavce in partnerje, delovati v vzorom, živeti danes, a imeti jasen cilj za jutri.

Življenje na dolgi rok poskrbi, da dobro zmaga. Zaupajmo si, sprostimo se in veselimo novega leta in dni, ki prihajajo. Zaupajmo, da bomo zmogli živeti dobro, živeti bolje. Da bomo zmogli biti dobri. Vsak dan.

1.4 Pogumno v prihodnost

 simona.sarotar-zizek@uni-mb.si

Praznični dnevi, dnevi, v katerih smo imeli priložnost umakniti se pred resničnim svetom, so za nami. Soočamo se z prognozami o letu, v katerega smo pravkar vstopili. Redke med njimi prinašajo svetlobo, da bi nas notranje bogatile in opogumljale, nam dale vzpodbudo, energijo in zaupanje za korak v nov dan, v nove poslovne priložnosti. Prej nas polnijo z negotovostjo, strahom, dvomi v naše zmožnosti in sposobnosti, z omahljivostjo, na trenutke celo s pasivnostjo.

Vse to nas v današnjem svetu, ki je nestrukturiran, poseljen s sposobnimi posamezniki ter tak, da se v njem vse vrti okrog inteligence in neotipljivih stvari, brez tokov znanja, čustev in domišljije, vse bolj približuje bivanjski praznini, ki jo spremlja duhovna naveličanost in otopelost. Eden ključnih dejavnikov, ki prispeva k temu stanju, je potrošniško usmerjena družba, ki ni zasenčila zgolj človekove duhovnosti, temveč zapostavlja prizadevanje posameznika, da v svojem življenju poišče smisel oz. da svoje življenje osmisli. Brez tega človek ne more doseči notranjega miru in zadovoljstva.

Ljudje premalo časa posvečamo samim sebi. Smo negotovi in zato pogosto ne začutimo svojega jasnega poslanstva. S tem ko premalo časa namenimo samim sebi in osebnostnemu razvoju, ne zadovoljujemo potreb po uresničevanju svojih potencialov. Zato ne zaznavamo ugodnega počutja, da bi pozitivno vrednotili posameznikovo življenje, vključno s pozitivnimi čustvi, delom, zadovoljstvom in pomenom sebe.

Pa ni potrebno, da je tako. Ne glede na napovedi vedeževalcev, politikov, gospodarstvenikov, ali kogarkoli že. Je lahko tudi tako, kot si želimo mi sami, tako kot nam narekuje naša bit. Kako to doseči? Tako, da si priznamo in rečemo, da smo, da smo izvrstni, odlični in sposobni, skratka natanko takšni kot moramo biti za uresničevanje svojega

poslanstva. To dejstvo na eni strani podkrepljujejo lastnosti, na katere smo ponosni, naši dosežki na različnih življenjskih področjih, ljudje, ki nas obdajajo, in še bi lahko naštevali. Na drugi strani našo edinstvenost potrjujejo tudi različne življenjske preizkušnje, izzivi, ki smo jih zmogli sami uspešno razrešiti. Ob tem dejstvu se prepustimo globokemu vdihu, s katerim začutimo mir, moč, odločnost, zaupanje vase, pogum in smisel lastnega obstoja. Zato bomo zmogli tudi to leto, kot vsa prejšnja, uspešno zaključiti.

Tudi to je razlog, da se ne kaže poistovetiti z nobeno napovedjo. Ni nam potrebno prevzeti strahu, ki ga razglašajo. Zaupajmo vase in druge. Zaupajmo v pozitivni razvoj vsega, ne glede na to, da so se zmanjšali dohodki ali pa smo ostali celo brez njih, če so nas zapustili najdražji, če smo zboleli, tudi če...

Zavedati se moramo, da se vse zgodi z nekim namenom, ko je potrebno spremeniti smer in stopiti naprej. Na način, ki je lasten posamezniku, mu nudi nadaljnjo rast in razvoj, ki se nikoli ne konča. Je zgolj pot k vedno bolj harmoničnemu življenju.

Prepustimo se pozitivnim mislim, pozitivnim dejanjem. Tudi, ko je težko. Sprejmimo. Bodimo tukaj in zdaj. Tako bomo lažje obvladovali svoje misli in čustva ter ne bomo razmišljali o tem, kako smo bili prizadeti, prevarani, kakšne neuspehe ali uspehe smo doživljali, kaj o njih mislijo drugi itn., ali pa se obremenjeni s strahovi ozirali v prihodnost, ki je skrivnostna in nepredvidljiva dama. Dobro se bo vračalo.

In vsak dan bomo vse bolj ustvarjali svojo resničnost in ne resničnost, ki nam jo poskušajo vsiliti drugi. In vsak dan bolj ustvarjalno bomo uresničevali svoje življenjsko poslanstvo.

1.5 Predstavljamo vam: CSR Europe's Toolbox

 <http://www.csreurope.org/pages/en/toolbox.html>

CSR Europe's Toolbox: Equipping Companies and Stakeholders for a Competitive and Responsible Europe

CSR Europe's Toolbox includes information, ideas and advice designed to help companies and their stakeholders address socio-economic and environmental challenges and integrate corporate social responsibility (CSR) into mainstream business practice. The Toolbox is based on the first results of the CSR Laboratories, cross-sectoral business-stakeholder cooperation projects under the umbrella of the European Alliance for CSR.

The new Toolbox section of CSR Europe's website at www.csreurope.org/toolbox presents the outputs of the Laboratories divided into five broad themes of key importance to business and society: creating an integrated workplace, developing human capital, engineering new business models, promoting sustainable production and consumption, and enhancing trust through open communication.

Each section includes video interviews with Laboratory leaders, downloadable publications, useful links and information on the topics tackled in the CSR Laboratories.

1.6 Mobilniki verjetno ne povzročijo raka: Varni nasveti uporabnikom mobilnikov

 Vladimir Jerman, pon. 15.12.2008, <http://www.delo.si/clanek/72786>

Ljubljana - Elektromagnetna sevanja (EMS) so tehnično izmerljiva, imajo pa tudi psihološko razsežnost. Kolikšen gnev lahko spodbudi elektromagnetno polje, ki ga ustvarjajo daljnovodi, so pred pol meseca nazorno pokazali krajsani Renč. Z gradbenim dovoljenjem za rekonstrukcijo visokonapetostnega daljnovoda sta jih ministrstvo za okolje in prostor ter Eles pognala na barikade. Člani civilne iniciative poudarjajo, da se borijo za svoje zdravje in ne bodo dovolili, da jim žice potegnejo nad glavo.

Nasprotovanja ali vsaj negodovanja so doživljale tudi posamezne postavitve baznih postaj mobilne telefonije. Pri čemer je pomenljivo, da ni znano, da bi zdravstveno osebje kakor koli nasprotovalo njeni postavitvi na streho pred nosom ljubljanske Pediatrične klinike.

Kratko in prostoročno

Javnost sprejema vse gostejšo mrežo oddajnikov vse bolj kot običajno sestavino sodobnega načina življenja, k čemur prispevajo tako rezultati znanstvenih raziskav kot tudi splošni življenjski slog. Mobilnik uporablja že več kot devet od desetih Slovencev!

Brez te naprave preprosto ne moremo več živeti, kot tudi ne brez televizorja ali računalnika.

Pred tremi leti smo dobili izvrsten zbornik prispevkov z naslovom Elektromagnetna sevanja - okolje in zdravje. Knjigo je založil Projekt Forum EMS, uredil pa docent dr. Peter Gajšek, sicer direktor Inštituta za neionizirna sevanja, ki je vrsto let opravljal raziskave v uglednih laboratorijih po svetu.

Elektromagnetna polja in električni tokovi nedvomno vplivajo na nas. Čeprav ga uporabljajo za diagnostične namene, protibolečinsko stimulacijo, pospeševanje celjenja ran in še kaj, pa odgovor zdravnikov na vprašanje, ali je EMS nevarno zdravju, ni preprost.

V zborniku je **dr. Metoda Dodič Fikfak** s Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa v poglavju o vplivu EMS na zdravje med drugim povzela: »Dosedanje raziskave kažejo, da EMS zelo nizkih frekvenc mogoče povzročajo levkemijo pri otrocih in poklicno izpostavljenih, da pa izpostavljenost EMS visokih frekvenc najverjetneje ne sproži in ne pospeši nastanka raka pri človeku. Tudi raziskave na živalih do zdaj niso zanesljivo dokazale večjega tveganja nastanka možganskega raka. Vsekakor pa nekateri avtorji opozarjajo, da mobilnih telefonov še ne uporabljamo dovolj dolgo, to pomeni, da latentna doba za pojav povsem možganskih rakov še ni dovolj dolga, da bi lahko z zanesljivostjo ugotavljali dejanska tveganja.« Previdnost priporoča tudi sama: »Zaradi nekaterih nejasnosti glede možnega tveganja je priporočljivo, da uporabo mobilnih telefonov, predvsem otroci, omejimo na kratke pogovore in da se uporabniki navajajo na prostoročno uporabo mobilnega telefona.«

Rezultati študije

Te dni je INIS objavil sklepno poročilo študije o osebni izpostavljenosti EMS v Sloveniji, ki sta jo izdelala inženirja **Tomaž Trček** in **dr. Blaž Valič**, kot odgovorna oseba je podpisan **dr. Peter Gajšek**.

Najrazličnejšim kombinacijam EMS smo v vsakdanjem življenju množično izpostavljeni. Zato bi lahko že majhni škodljivi učinki na zdravje povzročili velik javnozdravstveni problem: »Da bi ugotovili dejansko izpostavljenost prebivalcev Republike Slovenije, je Inštitut za neionizirna sevanja v sodelovanju z Upravo za varstvo pred sevanji RS že drugo leto zapored izvedel študijo osebne izpostavljenosti, v katero je bilo vključenih 21 prostovoljcev. Vsak je 34 ur nosil napravo za merjenje osebne izpostavljenosti elektromagnetnim sevanjem SPY 121 v področju visokih frekvenc od 80 do 2500 MHz, kjer je večina visokofrekvenčnih virov sevanja (radiodifuzija, mobilna telefonija, brezžične računalniške mreže in podobno).«

Bistvene ugotovitve študije v letu 2008 so: »Iz rezultatov meritev osebne izpostavljenosti lahko v splošnem zaključimo, da je celotna izpostavljenost prebivalstva EMS v Sloveniji v vseh primerih nizka. Najvišje vrednosti najdemo v mestnem okolju, kjer dosežejo približno 15 % dovoljene mejne vrednosti.«

Glavni delež k najvišji trenutni obremenitvi na vseh področjih izpostavljenosti prispevajo mobilni telefoni, in sicer kar 52 %, medtem ko bazne postaje mobilne telefonije prispevajo le 6 %: »Med sevalnimi obremenitvami zaradi mobilnega telefona najbolj dominira prispevek v sistemu GSM, in sicer 35 %, v sistemu DCS 17 % ter v sistemu UMTS manj kot 1 %.«

Drugi viri EMS, ki so jih tudi izmerili z osebnim dozimetrom (radio, televizija, DECT, TETRA in brezžični internet), pa so 42 % maksimalnih sevalnih obremenitev. Brezžični hišni telefon DECT (16 %) ter TV in RA 21 %. V posameznih primerih so visokim trenutnim vrednostim EMS izpostavljeni

tudi uporabniki brezžičnih lokalnih računalniških omrežij Wi-Fi (5 %).

Na podežlju je izpostavljenost na splošno manjša kot v mestih: »Vendar to ne velja za mobilne telefone, saj je na podežlju izpostavljenost le-tim v sistemu GSM in DCS večja kot drugje, saj so bazne postaje namreč bolj redko umeščene v prostor kot v mestih in tako je za prenos signala potrebna večja oddajna moč telefona.«

Poleg mobilnih telefonov v nekaterih primerih v zadnjem letu pomembno k celotni sevalni obremenitvi prispevajo tudi brezžični sistemi Wi-Fi, ki jih uporablja čedalje več ljudi. Še posebno je to razvidno iz analize izpostavljenosti v domovih prostovoljcev, kjer uporaba brezžičnih usmerjevalnikov Wi-Fi hitro narašča.

Poročilo je objavljeno na spletni strani [Uprave za varstvo pred sevanji RS](#).

1.7 Pitje energijskih pijač ni priporočljivo za otroke in mladostnike

Mitja Vrdelja, 15. december 2008, <http://www.ivz.si/index.php?akcija=novica&n=1692>

Pitje pijač (tekočin) je potrebno za vzdrževanje ravnovesja vode v telesu. Za dobro fizično in psihično delovanje našega telesa je potreben zadosten vnos tekočin. Prav optimalen vnos tekočin je lahko odločujoč dejavnik dobrega počutja. Ugotovljeno je, da je uravnotežen vnos tekočin tisti, ki ob drugih ustreznih pogojih odloča, ali smo pri neki dejavnosti, npr. športu ali reševanju nalog, uspešni ali zelo uspešni.

»Energijske pijače«, ki so predmet tega mnenja, so skupina brezalkoholnih osvežilnih pijač z najpogostejše dodanim kofeinom, taurinom, glukonolaktonom in drugimi substancami, ki naj bi imele vpliv na naš centralni živčni sistem in nas preskrbele s t.i. »motivacijsko energijo«. Te pijače moramo ločiti od visoko energijskih pijač za športnike z visoko vsebnostjo ogljikovih hidratov. Ker nobena od omenjenih sestavin sama ali v kombinaciji ni primerna za uživanje za otroke, mladostnike, nosečnice in doječe matere, uživanje energijskih pijač tem občutljivejšim skupinam močno odsvetujemo.

Pitje tekočin pri otrocih in mladostnikih

Dve tretjini teže telesa odraslega človeka predstavlja voda. Že blaga izsušitev, to je zmanjšanje količine telesnih tekočin za dva odstotka, lahko bistveno zmanjša telesne in duševne sposobnosti. Hujše izsušitve pa že lahko ogrožajo življenje, saj lahko brez vode, odvisno od razmer v okolici, preživimo največ dva do tri dni.

Mladostnik potrebuje glede na svojo telesno težo dnevno približno 1,5 litra napitkov, ki morajo vsebovati tudi uravnoteženo količino elektrolitov. Najprimernejša pijača za odžejanje in nadomeščanje izgubljene tekočine je pitna voda. V Sloveniji je oskrba s pitno vodo za večino prebivalstva ustrezno urejena, zato priporočamo uživanje vodovodne pitne vode. V primerih, ko je vodovodna voda neustrezna in morajo biti prebivalci o tem obveščeni, pa za mladostnike

priporočamo upoštevanje navodil lokalne javno zdravstvene ustanove oziroma uživanje ustekleničene pitne vode.

Mineralna voda je za mladostnike prav tako ustrezna. Od pijač, ki vsebujejo sadni in zelenjavni delež, se priporočajo predvsem sadni in zelenjavni sokovi, predvsem tisti brez dodanega sladkorja. Pijače s 100 % deležem sadja ali zelenjave nosijo oznako sok (juice), sokovi z dodatkom vode in sladkorja pa nektar. V nasprotju s sadnimi sokovi imajo sadni sirupi zelo visok delež dodanega sladkorja, zato priporočamo, da se jih ob uporabi močno razredči. Zelo priporočljivi so sveže iztisnjeni sadni sokovi, ki jih pripravimo sami. Za žejo se priporočajo tudi nesladkani zeliščni in sadni čaji. Mleko vsebuje relativno veliko energije in hranil, zato ga uvrščamo med hranilno bogata živila in ne med napitke za žejo. Nujno potrebno tekočino dobi telo tudi z živili.

Manj primerne za pitje so negazirane in gazirane aromatizirane brezalkoholne pijače ter aromatizirani čaji. Te pijače so pogosto vir praznih kalorij, saj je v njih, razen velikih količin dodanega sladkorja, za telo le redko kaj uporabnega. Večje količine sladkorjev v teh pijačah se hitro absorbirajo iz črevesja in povzročajo neželene hitre dvige glukoze v krvi. »Lahke« negazirane in gazirane aromatizirane brezalkoholne pijače sicer vsebujejo manj kalorij, imajo pa dodana umetna sladila (npr. aspartam, ciklamat), ki v večjih količinah za mladostnike niso priporočljiva.

Odsvetuje pa se pitje napitkov, ki vsebujejo kofein (različne kofee), kavo, pravi čaj, energijske in izotonične napitke ter napitke s kakršnokoli, tudi minimalno, vsebnostjo alkohola!

Najpogostejše sestavine energijskih pijač in njihov vpliv na zdravje

Najpogostejše prisoten v energijskih pijačah je kofein (ang. caffeine) izoliran iz guarane (*Paullinia cupana*), ki ga vsebuje

znatno več od prave kave ali čaja. Kofein po vstopu v organizem preide v večino tkiv in tudi v možgane. Razpolovni čas za zdravega odraslega posameznika je 3-4 ure. Učinki kofeina v možganih so posledica zelo kompleksnega delovanja inhibicije adenozijskih receptorjev. Molekula kofeina je namreč zelo podobna organski bazi adenzinu, ki nastopa v številnih biokemijskih procesih v organizmu. Lahko rečemo, da je kofein psihoaktivna snov in blagi diuretik. Kot psihoaktivna snov stimulira centralni živčni sistem, kar se odraža v večji telesni in umski aktivnosti (vendar ne omogoča tudi precizne koordinacije in sposobnosti natančnega umskega dela npr. aritmetike), kar zveča porabo energije in zmanjša občutek lakote. Učinki na srčno mišico so znani.

Odmerki med 100-250mg /dan (ustreza 1-3 skodelicam espreso kave) so varni za zdrave odrasle osebe. Organizem se z rednim vnosom kofeina nanj navadi. Odmerki, ki presegajo 300mg kofeina, pa - odvisno od telesne teže in tolerančnega praga - že lahko povzročajo nekatere neželene učinke kot so: nemir, nervoza, vznemirjenost, nespečnost, rdečica na obrazu, povečano uriniranje, gastrointestinalne motnje, mišični krči, motnje srčnega ritma, nepovezane misli in govor. 1000mg kofeina že povzroči resno večsistemsko zastrupitev, ki se redko konča s smrtjo. Smrt lahko doživijo posamezniki z motnjami srčnega ritma.

Tvegana skupina so otroci in mladostniki, ki so še posebej občutljivi na kofein, saj je razpolovni čas pri njih daljši, zato so možni škodljivi učinki na jetrih. Pri akutnih odmerkih 5mg/kg telesne teže (npr. 2 enoti energijske pijače z 80mg kofeina /30 kg telesne teže) lahko razvijejo povišano živčno vznemirjenost, nervozo in tesnobo.

Taurin je aminokislina, ki je kot gradnik beljakovin prisotna v vsakodnevni prehrani ljudi, vendar v precej nižjih količinah, kot je povprečna vsebnost taurina v energijskih pijačah (8mg/dan povprečni vnos preko hrane, do 2000mg/dan ob zaužitju 0,5l energijske pijače). Taurin v organizmu aktivno nastopa v več fizioloških procesih v centralnem živčnem sistemu, njegova glavna vloga pa je regulacija natrija v srčni mišici, skeletnih mišicah in v ledvicah. Zaradi pomanjkanja podatkov ni mogoče določiti največjega dopustnega dnevnega vnosa, hkrati pa še ni raziskan medsebojni vpliv

visokih koncentracij taurina s kofeinom, fizično aktivnostjo ali celo z alkoholom, če simuliramo uživanje energijskih pijač.

Glukuronolakton (D-glucurono-g-lakton) je normalni človeški metabolit glukoze. V povprečju ga energijske pijače vsebujejo med 2000 do 2400mg/l. Pri ljudeh je v ravnotežju z glukuronsko kislino, ki jo najdemo v rastlinah in kot eno od gradnikov veznih živalskih tkiv. Toksikološke študije so izjemno omejene, iz dostopnih pa lahko sklepamo, da človeški organizem brez večjih težav obvladuje manjše količine D-glucurono-g-laktone, primerljive z dnevnim vnosom preko hrane. Njegov razgradni produkt ksilitol namreč stimulira izločanje insulina, kar bi v večjih količinah in dolgoročno lahko imelo škodljive učinke na zdravje ljudi.

Zaključek

Energijske pijače so primerne za občasno uživanje pri zdravih odraslih ljudeh v zmernih količinah. Mešanje z alkoholnimi pijačami ima lahko usodne posledice, saj kofein delno zabriše delovanje alkohola. Glede na dokazane učinke na srce in ožilje uživanje energijskih pijač odsvetujemo ljudem z visokim krvnim pritiskom in bolnikom z boleznimi srca in ožilja. Uživanje energijskih pijač ob večjih telesnih naporih lahko povzroči srčne aritmije ali celo hujše zaplete delovanja srčne mišice. Otroci in mladostniki so zaradi nižje telesne teže toksikološko izpostavljeni bistveno večjim količinam sestavin kot so kofein, taurin in glukuronolakton v primerjavi z odraslimi. Ker nobena od »aktivnih« sestavin sama ali v kombinaciji ni primerna za uživanje za otroke, mladostnike, nosečnice in doječe matere, uživanje energijskih pijač tem občutljivejšim skupinam močno odsvetujemo.

Glede na nekatere študije (Lehtihet s sod. 2006, Wiklund s sod., 2004), ki kažejo na resne škodljive učinke energijskih pijač, sploh če jih uživajo mladostniki in otroci, si želimo čimprejšnji enotni pristop v Evropski Skupnosti in pravne podlage za prepoved takih proizvodov v prosti prodaji. V ta namen je pri Evropski agenciji za varnost hrane (EFSA) v izdelavi ponovna ocena energijskih pijač in njihove varnosti. Energijske pijače so na podlagi nacionalne zakonodaje prepovedale Francija, Norveška in Danska.

1.8 Prejeli smo: Kakšno hrano uživamo?

 INTERSO - Integracija ekonomskega razvoja, sociale in okolja, Koper, Aleksander Batič, aleksanderbatic@hotmail.com

Kolegice in kolegi, to obvestilo pošilja naša oziroma Svezova nekdanja sodelavka pravica redaktorica Barbara Rous, ki zdaj dela v Bruslju. Izogibajte se:

Vsem oreščkom in arašidom, uvoženim iz Brazilije, Kitajske, Egipta, pistacijam iz Irana, posušenemu sadju, pistacijam, oreškom in izvedenim proizvodom iz Turčije -- ker obstaja velika nevarnost, da vsebujejo aflatoksine, ki že v zelo majhnih količinah povzročajo raka na jetrih.

In ne kupujte wasabi peas, uvoženih iz Japonske - ker vsebujejo dva zelo strupena aditiva, ki sta v večini EU-držav prepovedana (med drugim tudi v Belgiji, čeprav jih tukaj gladko prodajajo v Sushi factory - sem se prepričala prejšnji

teden!!!) Toliko o nadzoru izvajanja evropske zakonodaje!

To vam pišem iz aktov, ki jih trenutno seciram, tako da ne boste mislili, da sem to slišala od "snažilke"!

Barbara Rous, Membre duService juridique Member of the Legal Service Equipe Qualité de législation Team Quality of Legislation, Commission européenne European Commission, tel. +32-..., fax +32-2-295.24.79 e-mail: Barbara.Rous-Svete@ec.europa.eu BERL 04/108, rue de la Loi 200, B-1049 Bruxelles http://ec.europa.eu/comm/dgs/legal_service/index_fr.htm

Pripis uredništva: Informacije nismo preverili, je tudi že dalj časa na spletnem naslovu:

http://www.kulinarika.net/forum/topic.asp?TOPIC_ID=11692

Velja pa razmisliti o tem, kaj kupujemo in jemo!

1.9 Predstavitev: Človekoljubno društvo KLIC V SILI

 drustvoklicvsili@gmail.com

Smo Človekoljubno društvo KLIC V SILI. Prizadevamo si nuditi pomoč revnim in za delo nesposobnim osebam. Najbolj se zavzemamo za otroke. Trenutno izvajamo humanitarno akcijo ZA BRESKRBNO OTROŠTVO. S to akcijo želimo otrokom omogočiti boljše in lažje življenje. Ker vsi vemo, da šolanje v Sloveniji še zdaleč ni zastoj in si vsi starši ne morejo privoščiti, da pošljejo otroka na šolski izlet in šolo v naravi, jim s to akcijo želimo pomagati. Opis akcije: <http://www.klicvsili.si>

Pisma ostalih družin, ki živijo na robu revščine pa najdete na: <http://klicvsili.si/pisma.php>

TRR: 02281-0256987120 Nova Ljubljanska Banka,
Sklic: 1014

Človekoljubno društvo KLIC V SILI, Bistriška c. 58, 2319 Poljčane

Če se odločite pomagati, vaš logotip objavimo na naši spletni strani, po dogovoru tudi na našem vozilu.

2. ZGODILO SE JE ... DOGODKI V SLOVENIJI

2.1 »Družbena odgovornost podjetij v času krize«, forum z okroglo mizo

 lidja.orazem@tzslo.si

Trgovinska zbornica Slovenije in Zbornica za odnose z javnostmi, sta 13.1.2009 v Ljubljani organizirali forum z okroglo mizo in osrednjo temo »Družbena odgovornost podjetij v času krize«.

Na okrogli mizi so predstavili naslednje več tem:

- Upravljanje ugleda in strateško komuniciranje (elementi ugleda in kako se spreminjajo v času krize, strateško komuniciranje kot gradnja in ohranjanje ugleda, načela in taktike komuniciranja)
- Družbena odgovornost podjetij – funkcija in taktika (proaktivno upravljanje družbenih in okoljskih tveganj, presoja vplivov delovanja podjetja in standardi,

gospodarska kriza kot priložnost za optimizacijo odnosov do deležnikov, pristopi DOP – primeri)

- Kritični vidiki družbene odgovornosti podjetij, izzivi in kreativne poslovne rešitve v času sprememb; kakšno dodano vrednost prinaša DOP in kakšne so nevarnosti nepravilnega razumevanja tega koncepta, čas krize – priložnost za postavitve novega modela in rešitev, v kaj naj podjetja vlagajo ter kakšne ukrepe naj sprejemajo za uspešno upravljanje odnosov znotraj podjetja, kakor tudi s svojim okoljem.

2.2 Problemska konferenco o plinskih terminalih v Sloveniji in njeni sosesčini

 [Vojko Bernard, predsednik AAG-GREENSLO, greenslo@siol.com](mailto:Vojko.Bernard@siol.si)

Alpe Adria Green, mednarodna okoljska organizacija, je 21.1.2009 v prostorih " Slovenskega kongresa" organizirala Problemsko konferenco o plinskih terminalih v Sloveniji in njeni sosesčini. Izhodiščna problemska vprašanja so bila:

- 1) Smiselnost izgradnje plinovoda skozi Slovenijo samo za potrebe Italije.
- 2) Ponovno oživiljena ideja o izgradnji plinskega terminala v Kopru – plinski terminal DA ali NE
- 3) Kako misli ukrepati slovenska politika pri nameri izgraditi plinski terminal v Žavljah na italijanski strani.

4) Kako misli ukrepati slovenska politika pri nameri izgraditi plinski terminal na otoku Krku na hrvaški strani.

5) Potencialne nevarnosti plinskih terminalov za prebivalce in posledice odločitev politike na stanje priobalnega pasu, Jadranskega morja in Krasa.

6) Alternativne rešitve v Sloveniji.

7) Zaključki

Na konferenci so predstavili mnenje nove slovenske oblasti, predstavnikov lokalnih skupnosti, gospodarstva in nevladnih organizacij do zgoraj navedene problematike

Več informacij: <http://greenslo.bravehost.com/>

2.3 Uporaba načel korporativnega upravljanja OECD v Sloveniji

 [Žiga Vavpotič, direktor Poslovnega kluba Socius, ziga.vavpotic@socius.eu](mailto:Ziga.Vavpotic@socius.eu)

Korporativno upravljanje predstavlja danes enega ključnih dejavnikov uspeha podjetij. Sestavlja ga sodoben sistem porazdelitve pristojnosti in odgovornosti, ki z učinkovitejšim sistemom odločanja omogoča podjetjem ustvarjanje bistveno

boljših poslovnih rezultatov. V času globalne gospodarske krize postaja njegov pomen za podjetja odločilen.

20. januarja 2009, je v Ljubljani potekala mednarodna okrogla miza z naslovom »Uporaba načel korporativnega upravljanja OECD v Sloveniji«. Na njej so spregovorili številni strokovnjaki, kot so: Leonardo F. Peklar, predsednik upravnega odbora Socius d.d., dr. Matej Lahovnik, minister za gospodarstvo, Mats Isaksson, vodja oddelka za korporativne zadeve, upravljanju OECD, Pariz, Bojan Dremelj, predsednik uprave Telekom Slovenije, mag. Žiga Debeljak, predsednik uprave Mercatorja, Juan Carlos Fernandez Zara, International Finance Corporation, mag. Mirjana Dimc Perko, članica uprave Gorenje, Marko Kryžanowski, predsednik uprave Petrola, dr. Marko Simoneti, predsednik uprave Ljubljanske borze, Morten Kallevig,

namestnik ministra in generalni direktor, Ministrstvo za trgovino in industrijo – Oddelek lastništva, Norveška, Aleš Hauc, generalni direktor Pošte Slovenije, mag. Borut Jamnik, predsednik Združenja članov nadzornih svetov, mag. Tadej Tufek, predsednik uprave Adria Airways, Peter Tevž, podpredsednik Združenja delodajalcev Slovenije dr. Andrej Rus, profesor korporativnega upravljanja na Univerzi v Ljubljani.

Ob robu mednarodne okrogle mize, sta prvič v slovenščini izšli dve temeljni deli OECD na področju upravljanja gospodarskih družb: Načela korporativnega upravljanja OECD in Smernice OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti.

3. NOVICE - SVET

3.1 CSR Europe's Newsbundle - Issue 175

lm@csreurope.org

IBM reveals five innovations that will change our lives in the next five years

IBM has revealed the third annual "IBM Next Five in Five", a list of innovations that have the potential to change the way people work, live and play over the next five years. The Next Five in Five is based on **market and societal trends**, as well as emerging technologies from IBM's Labs. This year's list includes the following themes: "Energy saving **solar technology** will be built into asphalt, paint and windows"; "You will have a crystal ball for your **health**"; "You will talk to the **Web**... and the Web will talk back"; "You will have your own **digital shopping** assistants"; "Forgetting will become a distant **memory**".

Toyota to increase 'ecological plastic' in vehicle interiors

Toyota Motor Corporation (TMC) plans to increase use of **plant-derived, carbon-neutral plastics** in more vehicle models, starting with a new hybrid vehicle next year. The TMC newly developed plastics, collectively known as "Ecological Plastic", are to be used in scuff plates, headliners, seat cushions and other interior vehicle parts. Within 2009, TMC aims for Ecological Plastic to account for approximately **60 percent of the interior components** in vehicles that feature it. Ecological Plastic emits less CO₂ during a product's lifecycle (from manufacture to disposal) than plastic made solely from petroleum; it also helps reduce petroleum use.

IBM, Tesco and Dell earn top marks for climate change governance

IBM, Tesco and Dell are among a select group of major **consumer and technology companies taking active steps** toward addressing the risks and capitalizing on the opportunities posed by climate change, ClimateBiz reports on the findings of a report from the nonprofit Ceres. Yet there is

still much work to be done, Ceres found, particularly at the board and CEO levels: The boards of 11 of the 63 companies analyzed in "**Corporate Governance and Climate Change: Consumer and Technology Companies**" hear climate-specific updates, and just seven CEOs have assumed leadership roles on climate change initiatives. None of the consumer and technology companies examined tie related performance to the compensation of their top officers.

Every fifth Slovak believes there are no socially responsible companies in Slovakia The term corporate social responsibility is only familiar to 39% of the Slovak public, according to a **survey conducted by the Slovak Business Leaders Forum (BLF)** in cooperation with Focus agency. Almost a fifth of the people asked do not believe that there are any socially responsible companies conducting business in Slovakia. However, for 80% of the respondents, the company's CR profile is important when selecting a new employer. Two thirds declared they considered information about a company's conduct important when making purchasing decisions.

European Parliament focuses on teaching quality in education reform

Life-long learning and promoting new skills such as media and ICT literacy will be key if Europe is to become a world leader in education and training by 2010, argues a European Parliament report approved on 18 December, EurActiv reports. In a set of **non-binding recommendations**, MEPs argued that **teachers and the elderly in particular should be trained in new skills** needed for the future labour market. Learning foreign languages and teaching entrepreneurship were other key issues highlighted by the Parliament in its report.

Survey: EU consumers reluctant to 'buy green'

While consumers in many emerging South American and Asian markets prefer to buy from companies that promote their environmental credentials, Europeans appear to adopt more **sceptical views of green marketing**, a survey by TNS Global found. The **17-country study** revealed that 24% of respondents from across the world acknowledged that companies' green marketing had a "significant or large influence" on their purchasing decisions. In Europe, Italians were the most impressed by green marketing strategies (25%) and Germans least (10%). In Germany and France, almost **90% of consumers believe companies sponsor green initiatives to improve their public profile**, or for marketing and sales purposes. Japan, on the other hand, leads a group of countries that give firms "the benefit of the doubt," with nearly four out of 10 consumers believing that companies do so out of genuine concern for the environment.

Mandatory CSR reporting for Denmark's largest companies

Hundreds of the largest private and state-owned companies and institutional investors in Denmark must **include CSR information in their annual financial reports beginning in 2010**, GreenBiz reports. The Danish Parliament voted in mid-December to force the **1,100 largest enterprises** to describe their corporate CSR or socially responsible investment policies, the ways in which they've been implemented and the results they've produced. Denmark is following the lead of other European nations that have mandated CSR reporting. For example, all listed companies in France have had to divulge information about social and environmental conditions in their annual reports since 2001. United Kingdom companies have been required to report on social and environmental conditions since late 2007.

3.2 Green jobs: towards decent work in a sustainable, low-carbon world

ELDIS CORPORATE RESPONSIBILITY REPORTER, 11 Dec. 2008, <http://www.eldis.org/go/topics/resource-guides/corporate-responsibility>

Green jobs: towards decent work in a sustainable, low-carbon world

Authors: Sweeney, S.; Renner, M.; Kubit, J.

Produced by: International Labour Organization (2008)

Amidst a visible period of transition with trade unions, employers' organisations, the private sector and the UN allying themselves to low-carbon and sustainable thinking, this paper reports on the emergence of a "green economy" and its impact on the world of work in the 21st Century. It shows for the first time at a global level that green jobs are being generated in some sectors and economies.

It is explained that there is now a virtual avalanche of reports by international agencies, governments, business, environmental groups and consultancies on the technical and economic implications of climate change and the consequences of mitigation and adaptation strategies. Many declaim a future of green jobs, but few present specifics. This is no accident as there are still huge gaps in knowledge and available data, especially when they pertain to the developing world.

From a broad conceptual perspective, employment will be affected in at least four ways as the economy is oriented toward greater sustainability:

- first, in some cases, additional jobs will be created - for example, in the manufacturing of pollution-control devices
- second, some employment will be substituted - shifting from fossil fuels to renewables, or from truck manufacturing to rail car manufacturing, or from land-filling and waste incineration to recycling
- third, certain jobs may be eliminated without direct replacement - for example, when packaging

materials are discouraged or banned and their production is discontinued

- fourth, it would appear that many existing jobs (especially such as plumbers, electricians, metal workers, and construction workers) will simply be transformed and redefined as day-to-day skill sets, and work methods and profiles are greened.
- The paper concludes that although much of the present optimism in green jobs is justified, there are many remaining data gaps. Key recommendations around this are that:
- governments must establish statistical reporting categories that recognise and help capture relevant employment in both newly emerging industries and green employment in established sectors
- as the German government has done, governments should also commission in-depth modeling and econometric efforts to analyse not just direct green jobs but also those that are related in a more indirect manner
- business associations and trade unions can play a useful part as well. Some have begun to do job surveys and profiles, but far more of these kinds of efforts are needed
- attention needs to be given to disaggregating data on the basis of gender in order to ensure that there is equality of opportunity for women and men for green jobs
- greater scrutiny of supply chains is required to better understand just how much many traditional businesses and occupations are positively affected and reinvigorated by the greening of the economy.

Available online at:

<http://www.eldis.org/cf/rdr/?doc=40439&em=111208C=corp>

3.3 Business solutions for human development

 ELDIS CORPORATE RESPONSIBILITY REPORTER, 11 Dec.2008,
<http://http://www.eldis.org/go/topics/resource-guides/corporate-responsibility>

Produced by: United Nations Development Programme (2008)

Business Solutions for Human Development Report 2007 assesses the current and potential scope of business engagement for the attainment of the Millennium Development Goals (MDGs) in Egypt. The report is based on an extensive review of literature and quantitative and qualitative studies of a representative sample of multinational, large national, small and medium-sized companies operating in Egypt.

The report demonstrates through case studies how companies can maximise their potential to contribute to the MDGs through:

- corporate or family foundations geared towards development, rather than unfocused charitable activities
- core business and value chain activities
- social entrepreneurship and 'base of the pyramid' models; and
- more traditional philanthropic activities

In spite of the growing practice of philanthropy and corporate social responsibility in Egypt, the report concludes, that the private sector's efforts are still scattered and fragmented and that investment in partnerships for development is limited.

The report calls for a new 'recipe' to enable business solutions for human development. As part of this approach, it recommends that:

- civil society organisations must widen their networks of partners to include business and spread awareness about the MDGs and the needs of local communities.
- the government needs to create the climate for social change, good governance and set in motion incentives for stakeholder engagement
- the private sector needs to go back to the drawing board and re-think the way it does business in order to design production processes and service delivery models that spread prosperity up and down the value chain
- private sector needs to have new leadership - one that envisages the harnessing of its resources, technologies, innovations, and problem-solving skills to achieve the MDGs

The new approach seeks to measure the private sector's 'development footprint' in the same way climate change calls for the measurement of companies' 'carbon footprint'. The 'development footprint' would record improved well-being and sustainable livelihoods, guiding other businesses in the redesign of their core activities.

Available online at:

<http://www.eldis.org/cf/rdr/?doc=40835&em=111208&=corp>

3.4 RepowerAmerica.org

 Cathy Zoi, CEO, info@repoweramerica.org

About the "We" Campaign:

Unprecedented in scale for a public policy issue, the Alliance for Climate Protection's "We" Campaign draws from the best practices of successful commercial, social marketing and political campaigns. The We Campaign combines advertising, online organizing and partnerships with a diverse and growing group of grassroots organizations, to educate the American public on the urgent need to solve the climate crisis and activate them to demand real solutions from elected officials -- in part through repowering America with 100 percent of its electricity from clean carbon-free sources within 10 years.

President Obama said: "...we have the opportunity now to create jobs all across this country, in all 50 states, to repower America, to redesign how we use energy, to think about how we are increasing efficiency, to make our economy stronger,

make us more safe, reduce our dependence on foreign oil, and make us competitive for decades to come, even as we're saving the planet."

We know the oil and coal industries will invest a lot to protect the status quo. They'll lobby. They'll advertise. They'll scaremonger. Which is why we need your help to make sure the Repower America vision for clean energy, a prosperous economy, and a safe climate is heard -- in Washington and across the nation. <http://www.repoweramerica.org/>

The We Campaign is more than 2 million people strong. If each We member could give \$25 today, we would have the resources to go head-to-head with the special interests trying to block progress.

3.5 EU peticija za omejitev trajanja prevoza zivali v klavnice na 8 ur

 <http://www.8hours.eu/>

STOP Long Animal Transports

Today, too many animals are transported under unacceptable conditions on European highways.

The most important issue is the duration of the transports. Current EU legislation allows for animals to be transported

for several days. This has to be changed. Live animals for slaughter should never be transported for more than eight hours.

Support 8hours. Our goal is to collect **1,000,000 signatures**, something EU politicians will not be able to ignore.

Evropska poslanka Mojca Drčar Murko: "Gre za izredno dolge prevoze, naključna preverjanja pa so pokazala, da 9 od

10 živali pride na cilj tako rekoč mrtvih." (Mladina 01, jan 09)

Da bo Evropska komisija ob reviziji evropske uredbe sploh upoštevala ta predlog, moramo zbrati 1 MILIJON PODPISOV!

Lahko dodate svojega na: www.8hours.eu

3.6 13. UNIAPAC WORLD CONGRESS: Values to build a better world – Entrepreneurship for sustainable development

 gwenola.robin@gmail.com

The 13. UNIAPAC WORLD CONGRESS: Values to build a better world – Entrepreneurship for sustainable development will be the highest rank, coming from all corners of the planet.

This meeting place for business leaders, as well as for leaders of the academic, diplomatic realms and from the civic society, will attempt to deepen into the strategic vision of

business, and into Corporate Social Responsibility from three different perspectives.

The program of the next World Congress of Uniapac which will be held in Mexico from the 20th to the 23rd of May 2009, you can find on line on www.congresouniapac.org.

4. NOVICE - SLOVENIJA

4.1 Predstavitev knjige: Resnično odgovorno podjetje, dr. Gergely Tóth

 http://www.gvzalozba.si/index.php?page=author&id_author=530

Knjiga Resnično odgovorno podjetje, avtorja dr. Gergelyja Tótha, zahteva razmislek in spreminja pogled na trajnostni razvoj in korporativno odgovornost.

Ali bo družbena odgovornost podjetja postala le še eden mnogih trendov v upravljanju podjetij ali bo v temeljih spremenila gospodarstvo in ves svet? Avtor argumentirano opozarja na probleme onesnaževanja in ekonomskega neravnovesja v svetu in predlaga pet strateških načel za podjetja, ki želijo biti družbeno in okoljsko odgovorna:

- zmanjševanje transportnih stroškov,
- čim bolj pošteno trgovanje,
- odpoved ekonomizmu,
- optimalna velikost podjetja,
- izdelki in storitve, ki zadovoljujejo resnične potrebe potrošnikov in ne spodbujajo novih (ne)potreb.

Opisuje, kako postanemo energetsko učinkoviti, kako lahko proizvodimo okolju prijazne izdelke, kako jih označujemo, kakšne standarde si postavimo, kako o svoji odgovornosti poročamo.

Knjiga je preprosta in jasna. Vsebuje številne praktične primere, prikaze in misli mnogih priznanih avtorjev.

Namenjena je menedžerjem, ki razmišljajo o viziji razvoja svojega podjetja, in komunikatorjem, ki naj vizijo podprejo. Svetuje, kako korporativno odgovornost vključiti v poslovne strategije in vizije razvoja tako, da bo pomenila dolgoročno naložbo.

Dodan je poseben zvezek, Slovenski primeri prakse družbene odgovornosti (Europa Donna in Pristop, Gorenje, Hidria, Loterija Slovenije, Mercator, Pekarna Grosuplje, Telekom, Trim, Zavarovalnica Maribor, Zavod za zdravstveno varstvo Celje, Zavod RS za varstvo narave). Vključeni sta tudi študija o družbeni odgovornosti podjetij z vidika slovenskih porabnikov, ki jo je pripravila Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani v sodelovanju z raziskovalno hišo Valicon, in anketa raziskovalne hiše Valicon.

4.2 Londonska šola za odnose z javnostmi: Pilotski program Šole družbene odgovornosti podjetij

 adrema@spem.si

Londonska šola za odnose z javnostmi bo z namenom vzpostaviti trajen izobraževalni program s področja družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja v Srednji, Vzhodni in Južni Evropi med 19. februarjem in 6. marcem 2009 (vsak četrtek in petek), v Ljubljani izvedla pilotski program Šole družbene odgovornosti podjetij.

Pri izvedbi prvega programa vabi interesente iz regije Srednje Vzhodne in Južne Evrope k prijavi v pilotsko skupino. Skupino bo sestavljalo 25 kandidatov, ki bodo izbrani glede na njihove reference, področje dela ter državo.

Interesenti lahko pridobijo dodatne informacije ter se prijavijo na naslovu: lspr@spem-group.com (Maja Rečnik).

Za prijavo pošljite življenjepis ter kratko izjavo o osebni motivaciji za sodelovanje v pilotski skupini. Kotizacije za sodelovanje v programu ni!

Poslanstvo Šole DOP je izobraževanje predstavnikov različnih skupin deležnikov o ključnih konceptih in orodjih družbene odgovornosti na tak način, da bodo znanja s področja družbene odgovornosti lahko uporabljali pri vsakdanjem delu.

Londonska šola za odnose z javnostmi (LSPR – London School of Public Relations) je zato v partnerstvu z nosilci iniciativ v Sloveniji na področju izvajanja projektov in izobraževanja podjetij o družbeni odgovornosti, Barbaro Žaucer, samostojno strokovnjakinjo, Zavodom Ekvilib ter Uradom RS za enake možnosti, razvilo izobraževalni program, ki bo strokovnjake v podjetjih opremil z znanjem o družbeni odgovornosti podjetij kot ključnemu delu poslovnih odločevalskih procesov.

Šola je razdeljena na sedem programskih modulov – upravljanje deležnikov in uvod v družbeno odgovornost podjetij, upravljanje tveganj in nevarnosti, upravljanje deležnikov v praksi in gradnja ugleda, upravljanje in izvrševanje strategij družbene odgovornosti podjetij, vloga posredovanja in medijev, študije primerov na področju DOP ter kritični pogled na družbeno odgovornost. V okviru šolanja bodo udeleženci pripravili projekt družbene odgovornosti, ki ga bodo predstavili ob koncu šolanja. Ob uspešnem zaključku bodo pridobili diplomu DOP Londonske šole za odnose z javnostmi.

Udeleženci se bodo spoznali s koncepti, kot so: Kaj je korporacija? Vloga korporativnega vodstva, deležniki in analiza nevarnosti, odgovornost in transparentnost, ocenjevanje poslovnega uspeha po principu trojnega izida (»Triple Bottom Line«), trajnostni razvoj, ocenjevanje in preverjanje družbene odgovornosti, Korporativno državljanstvo, korporativni družbeni nastop, (mednarodne) nevladne organizacije, družbeno odgovorno vlaganje, poslovni načrt in družbeno odgovornost, globalizacija in mednarodni razvoj, globalno ogrevanje in klimatske spremembe, trgovanje z ogljikom.

Predavatelji prihajajo z različnih področij. Zastopana so podjetja, vladne službe in nevladne organizacije, mediji in akademiki. Med nosilci predavanj bodo John Dalton, direktor, London School of Public Relations Worldwide, Mitja Blagajac, svetovalec in direktor projektov, SPEM Komunikacijska skupina, Barbara Žaucer Šefman, svetovalka za korporativno družbeno odgovornost in vodja službe za odnose z javnostmi, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani, Sandro Baričević, vodja oddelka za komuniciranje in javne zadeve, Coca Cola, Aleš Kranjc Kušlan, direktor Zavoda Ekvilib, Vida Ogorelec Wagner, direktorica slovenske fundacije za trajnostni razvoj Umanotera, ter predstavniki slovenskih in mednarodnih gospodarskih družb, ki bodo predstavile študije primerov.

Razvoj programa Šole DOP sofinancirata Evropska unija v okviru programa PROGRESS ter Urad Vlade RS za enake možnosti.

4.3 Delavnici: Šest klobukov in Lateralno razmišljanje

 nastja@newmoment.si

Morda ste si med novoletnimi zaobljubami dejali, da boste letos sprejemali kar najbolj pretehtane odločitve in iskali priložnosti s pomočjo čim več dobrih, svežih idej.

Vendar pa sta bolj učinkovito in bolj ustvarjalno razmišljanje zares učinkovita le, če si pomagamo z orodji. Razmišljanje je namreč spretnost, ki jo lahko razvijemo. Za razliko od običajnega prepričanja sploh ni povezana z inteligenco, pravi avtor teorij **Edward de Bono**, po izobrazbi zdravnik in psiholog. Odnos med inteligenco in razmišljanjem je podoben odnosu med avtomobilom in voznikom. Konjska moč vozila je njegov potencial, kot je inteligenca potencial človeškega uma. Toda kako se bo avto obnesel med vožnjo, ni odvisno samo od vozila, ampak predvsem od voznika. Razmišljanje je naša večšina, ki uporablja potencial naše inteligence.

Tovrstne veščine se lahko priučimo z osemurno delavnico:

- **Šest klobukov** za bolj učinkovito razmišljanje: da skrajšamo čas sestankov, da ne zapravljamo časa v medsebojnih konfliktih, da zadevo preučimo z vseh vidikov,

da se prepustimo intuiciji in si vzamemo čas za kreativnost...

- **Lateralno razmišljanje** za bolj ustvarjalno razmišljanje: da se ne prepuščamo prvi, znani ideji, ki nam šine glavo, ampak da generiramo čim več alternativnih možnosti, čim bolj neobičajnih in pogumnih, in da razmišljamo tudi o izboljšavi stvari, ki še niso problematične, bi jih pa lahko izboljšali.

Delavnice za posameznike (torej ne enotno delovno skupino) bodo spet:

- **Šest klobukov:** v soboto, 7. februarja od 10h do 19h, in
 - **Lateralno razmišljanje:** v soboto, 14. februarja od 10h do 19h,
- obakrat na agenciji New moment v Ljubljani.

Mag. Nastja Mulej je edina licencirana trenerka de Bonovih metod v Sloveniji. Več informacij o delavnicah na: <http://www.council4newthinking.com/indexSLO.html>

4.4 Posvet: Aktualna vprašanja družbene odgovornosti

 Dušan Macura, info@ena-a.net

29. januarja 2009 ob 10. uri bo v Srebrnem Salonu Grand Hotela Union, Miklošičeva 1, Ljubljana, potekal posvet: Aktualna vprašanja družbene odgovornosti. Glavni namen posveta je poglobljanje in promoviranje konstitutivnih vprašanj družbene odgovornosti.

Na posvetu bomo izpostavili vprašanja prepoznavanja, ocenjevanja in vrednotenja kompetenc, ki pogojujejo odgovorno ravnanje. Se ukvarjali s klasificiranjem okoliščin, ki narekujejo permanentno ukvarjanje s problematiko usposobljenosti za odgovorno ravnanje. Razpravljali o etičnih, trajnostnih in organizacijskih dilemah gospodarjenja z razpoložljivimi resursi, z zornega kota odgovornosti za učinkovitost družbenega reda.

Posvet je namenjen vsem, ki:

- želijo svojo poklicno samopodobo okrepiti z dodatnimi spoznanji in tematskimi povezavami z zornega kota družbene odgovornosti;
- se poklicno ukvarjajo s prepoznavanjem in ocenjevanjem okoliščin in kompetenc, ki zagotavljajo odgovorno ravnanje;
- kot vodje in organizatorji procesov vzgajanja/izobraževanja/usposabljanja želijo izbrane tematske sklope posveta vključevati v programe organizacij, ki jih vodijo;
- v posvetu vidijo priložnost za strjeno seznanitev s tematiko, ki jo posvet obravnava.

Kotizacija:

Kotizacija znaša 180 € (+ DDV) in zajema pisni material, potrdilo o udeležbi, ki velja za točkovanje pri strokovnem napredovanju in pogostitev med odmori.

Prijave:

Prijave pošljite na naslov: Šola DOG, Rozmanova 6, 1000, Ljubljana ali po e-pošti: aletheia@aletheia-slo.com, ali po faksu: 01 436 24 61.

PROGRAM:

10.00 – 17.00: Predavanja in razprava:

Dr. Lučka Kajfež Bogataj, klimatologinja, Nobelova sonagrajenka, Biotehniška fakulteta, UL

Okoljski imperativ in možnosti izbire

Marko Pogačnik, kipar, okoljevarstvenik, avtor slovenskega grba

Odgovornost do zemlje – odgovornost do lastnega izvora

Dr. Alojz Ihan, imunolog, pesnik, pisatelj, Medicinska fakulteta, UL

Telo v družbeni stiski

Dr. Janek Musek, psiholog, Filozofska fakulteta, UL

Vrednote in odgovornost

Dr. Andrej A. Lukšič, ekolog, Fakulteta za družbene vede, UL

Poklic kot poslanstvo

Anton Simonič, sociolog, višji svetovalec, Ministrstvo za šolstvo in šport RS

Ključne kompetence in odgovornost

Dr. Jernej Pikalo, politolog, Fakulteta za družbene vede, UL

Politična odgovornost v kriznih razmerah

Mag. Miha Mazzini, pisatelj, scenarist, računalniški strokovnjak

Razgledanost kot pogoj odgovornega ravnanja

Dr. Maks Tajnikar, ekonomist, nekdanji minister, Ekonomska fakulteta, UL

Družbena odgovornost kot varovalka v menedžmentu

17.00 – 19.00: Okrogla miza:

- Ministrica za lokalno samoupravo, mag. Zlata Ploštajner,
- Minister za šolstvo in šport, dr. Igor Lukšič,
- Minister za gospodarstvo, dr. Matej Lahovnik,
- Župan MOL, g. Zoran Janković,
- in drugi ugledni gosti.

Moderator: dr. Maks Tajnikar

4.5 Okrogla miza: "Družbene prioritete in urbani prostor - kako do kakovostnega življenja in sobivanja po meri človeka?"

 ljubor@email.com

Združenje Ljubor vas vabi na okroglo mizo z naslovom "Družbene prioritete in urbani prostor - kako do kakovostnega življenja in sobivanja po meri človeka?", ki bo v sredo, 28. 1. 2009, ob 17. uri v prostorih

Andragoškega zavoda Maribor - Ljudske univerze, Maistrova ul. 5, v Mariboru.

Podrobnosti vam lahko posreduje Jože Kos Grabar, predsednik Združenja Ljubor: ljubor@email.com

4.6 Konferenca Družbena odgovornost in izzivi časa 2009

 ddr. Matjaž Mulej, zasl. prof., Anita Hrast, anita.hrast@irdo.si

Pošljite prispevke za konferenco, roki za oddajo so še odprti!

4. mednarodna konferenca
DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2009

»DELO – MOST ZA SODELOVANJE:

odnosi do zaposlenih in različnih starostnih generacij«

Sreda, 3. junija, in četrtek, 4. junija 2009,
Konferenčna dvorana Štajerske gospodarske zbornice,
Ulica talcev 24, Maribor, Slovenija

Častni pokrovitelj:

dr. Danilo Türk, predsednik Republike Slovenije

Konferenco organiziramo in priporočamo: IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, v sodelovanju z Evropsko akademijo znanosti in umetnosti iz Salzburga, Mednarodno federacijo združenj za sistemsko raziskovanje (IFSR), UKC Ljubljana - Kliničnim inštitutom za medicino dela, prometa in športa in Štajersko gospodarsko zbornico, predvidoma tudi z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve in Mestno občino Maribor.

Vabimo vas, da z vašim predavanjem oz. strokovnim prispevkom sodelujete na tej konferenci, saj smo prepričani, da imate veliko strokovnega znanja ter praktičnih izkušenj, zanimivih teorij in drugih rešitev, ki jih lahko izmenjate v družbi predavateljev in razpravljavcev. Med njimi bodo doktorji znanosti, vrhunski svetovalci, strokovnjaki in izkušeni praktiki.

Predvidene vsebine strokovnih prispevkov:

- 1. Zaposlovanje različnih skupin** (mladi, starejši, invalidi...), Posebnosti pri zaposlovanju različnih skupin (učinkovitost kvotnega sistema zaposlovanja invalidov, invalidskih podjetij, preprečevanje marginalizacije posameznih skupin...)
- 2. Vlaganje v zdravje delavcev** (varnost in zdravje pri delu, ravnotežje med delovnim in prostim časom, družini prijazno podjetje...)
- 3. Prestrukturiranje in zdravje** (Restructuring and health - zdravstveni problemi ljudi, ki po odpuščanju ostanejo v podjetju (survivors), problemi odpuščenih delavcev...)
- 4. Strategije ravnanja z zaposlenimi pri delodajalcu**

- vrednote, kultura, norme v podjetjih, organizacijah
 - izobraževanje zaposlenih
 - spodbujanje inovativnosti na delovnem mestu
 - nagrajevanje in sankcioniranje zaposlenih
- 5. Spodbude za delodajalce za družbeno odgovorno ukrepanje**

- zakonodaja, ki spodbuja družbeno odgovornost v odnosu do zaposlenih
- standardi in nagrade na področju zaposlovanja v kontekstu družbene odgovornosti

6. Drugo

Ne izključujemo tudi vaših predlaganih drugih tem, zato predlagajte teme in področja tudi vi! Hvala.

Roki za oddajo prispevkov po e-pošti so podaljšani, ker smo naknadno pridobili mednarodne soprireditelje, in sicer:

- 10. februar 2009** – naslov in povzetek prispevka v slovenskem in angleškem jeziku,
- 15. februar 2009** - obvestilo, ali je prispevek sprejet,
- 31. marec 2009** - prispevek v celoti v slovenskem ali angleškem jeziku,
- 15. april 2009** – objava končnega programa konference,
- 15. maj 2009** – oddaja .ppt prezentacij in plakatov avtorjev.

Navodila za avtorje prispevkov in druge informacije najdete na www.irdo.si. Veselimo se sodelovanja z vami, v imenu organizatorjev vljudno vabljeni!

4.7 Vabilo na Januarsko srečanje Sveta članov inštituta IRDO

Miha Rejc, miha.rejc@domenca.si, Anita Hrast, anita.hrast@irdo.si

Spoštovane članice, spoštovani člani inštituta IRDO,

Vabimo vas na naše drugo srečanje, a prvo letos!, torej na

Januarsko srečanje Sveta članov inštituta IRDO,
ki bo v sredo, **28. januarja 2009**, ob 16. uri,
v Sejni sobi **Skupine Domenca v Ljubljani**
(Šmartinska 106, blizu BTC).

Prosimo vas, da potrdite udeležbo na naslov:
anita.hrast@irdo.si najkasneje **do 26.1.2009**.

Na srečanje članov lahko povabite tudi druge zainteresirane in nove potencialne člane.

Prosimo vas, da nam sporočite njihove kontaktne podatke, če se bodo srečanja udeležili.

Veselimo se srečanja z vami!

Program srečanja:

ura	program	govornik
16.00	Uvodni pozdrav članom inštituta IRDO	Miha Rejc, predsednik Sveta članov inštituta IRDO, vodja korporativnega komuniciranja Skupine Domenca
16.05	Predstavitve gostitelja: Skupina Domenca in njene aktivnosti na področju družbene odgovornosti, kratek ogled	Miha Rejc, predsednik Sveta članov inštituta IRDO, vodja korporativnega komuniciranja Skupine Domenca
16.45	Potrditev gradiv Sveta članov: ➤ Zapisnik 1. seje (22.9.2008) ➤ Poslovnik ➤ Kodeks ➤ Članarina za leto 2009	Miha Rejc, predsednik Sveta članov inštituta IRDO, in Anita Hrast, direktorica inštituta IRDO
17.05	1. Poročilo o delu inštituta IRDO v letu 2008 2. Načrt dela inštituta IRDO v letu 2009 (kratki predstavitvi)	Prof. ddr. Matjaž Mulej, zaslužni profesor, EPF UM, predsednik Strokovnega sveta inštituta IRDO, in Anita Hrast, direktorica inštituta IRDO
17.25	Načrt dela Sveta članov inštituta IRDO v letu 2009 (kratka predstavitev, dopolnitve)	Miha Rejc, Anita Hrast in člani inštituta
18.00	Predstavitve novih članov, razprava	Člani inštituta IRDO
19.00	Zaključek srečanja in družabni pogovori ob prigrizku	Člani inštituta IRDO

4.8 IRDO: strokovna literatura s področja družbene odgovornosti- za člane s popustom!

 anita.hrast@irdo.si

V inštitutu IRDO si tudi z založništvom prizadevamo za razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji in v mednarodnem merilu.

Vsako leto organiziramo strokovno konferenco »DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA«, katere pokrovitelj je bil vselej predsednik države Slovenije (2006-2008), ter izdamo zbornik z zgoščenko, kjer so objavljeni vsi strokovni prispevki s konference. Hkrati izdajamo CD knjige – l. 2008 smo soizdali zgoščenko **SUSTAINABLE FUTURE, REQUISITE HOLISM, AND SOCIAL RESPONSIBILITY** s 40 soavtorji iz 4 celin sveta.

Vabimo vas, da **z nakupom omenjenih knjižnih izdelkov omogočite branje strokovnih vsebin sebi in vašim sodelavcem** (diplomska, magistrska dela, priprava poslovnih strategij, strokovnih člankov itd.). Hkrati tako prispevate k razmišljanju o družbeni odgovornosti in k družbeno odgovornim dejanjem.

Za člane inštituta IRDO so na vse publikacije 15% ali več odstotni popusti (prosimo, pripišite na naročilnico, da ste naš član).

Na zalogi so še:

1. Družbena odgovornost in izzivi časa 2008 - PRISPEVKI DRUŽBENE ODGOVORNOSTI K DOLGOROČNI USPEŠNOSTI VSEH UDELEŽENCEV NA TRGU (zbornik z zgoščenko)

- 30 avtorskih prispevkov (mednarodni avtorji), cena: 23 EUR.
- Cena za člane (s 15% popustom): 19,55 EUR + distribucijski stroški

2. SUSTAINABLE FUTURE, REQUISITE HOLISM, AND SOCIAL RESPONSIBILITY - Against the current abuse of free market society (knjiga na zgoščenci)

- Avtorji: Stane Božičnik, Timi Ećimović, Matjaž Mulej in soavtorji (2008), skupaj 40 soavtorjev s štirih celin
- 213 strani v knjigi, ki kaže, da brez družbene odgovornosti in primerno celovitega obnašanja ni bodočnosti za človeštvo na planetu Zemlji; Cena knjige – kot donacija k delu inštituta IRDO je 20 EUR
- Cena za člane (s 50% popustom): 10 EUR + distribucijski stroški.

.Predstavitev vsebine zbornika in CD knjige z obrazci za naročilo vam lahko pošljemo po el. pošti (e-pošta: info@irdo.si), nekaj predstavitev najdete tudi na spletni strani www.irdo.si.

KOLIČINE SO OMEJENE, zato naročite čim prej.

4.9 PREDSTAVITE SE V IRDO-E NOVICAH!

 anita.hrast@irdo.si

Spoštovani člani,

predstavite vaše delo na področju družbene odgovornosti v IRDO e- novicah, da bodo z vašimi dosežki seznanjeni tudi drugi člani. Tako boste s svojimi primeri dobre prakse kot vzorniki prispevali k hitrejšemu razvoju družbene odgovornosti pri nas.

Obvestite nas tudi,

- če pripravljate zanimiv dogodek,
- če bi lahko vaše znanje in izkušnje, novosti pri vašem poslovanju ter prakso, teorijo predstavili tudi drugim,
- če ste kje prebrali kaj zanimivega, pa menite, da bi bilo to zanimivo tudi za druge člane inštituta...

Vzpodbudite druge, da se bodo zgledovali po vaših primerih dobre prakse in inovativno oblikovali svojo na področju družbene odgovornosti. **Izkoristite te e-novice - predstavite** sebe, svoje podjetje, organizacijo, svoje delo, sodelavce, poslovne partnerje, zanimivosti, itd.

Prispevke pošljite na naslov: info@irdo.si, kadarkoli.

Z veseljem bomo objavili in prebrali, kar počnete dobroga.

5. ZANIMIVOSTI, ki krožijo po spletu...

razno (neznani avtorji)

ZMEČKAN BANKOVEC

Slavni govorec je na enega od svojih seminarjev prišel tako, da je v roki držal bankovec za 20 dolarjev. V prostoru, kjer je bilo prisotnih 200 poslušalcev, je vprašal: "Kdo si želi ta 20 dolarski bankovec?" Roke so se začele dvigovati.

Dejal je: "Dal vam bom ta bankovec, ampak najprej mi dovolite, da naredim tole. Potem je zmečkal bankovec in ga ponovno dvignil v zrak. Vprašal je: "Kdo si ga še vedno želi?" Roke so bile še vedno dvignjene.

"Dobro," je odgovoril: "Kaj pa, če naredim tole?" Bankovec je vrgel na tla in začel po njem stopati. Potem ga je pobral, zmečkanega in umazanega. "Kdo si ga želi sedaj?" Roke so bile še vedno v zraku.

"Prijatelji moji, danes smo se naučili zelo dragocene lekcije," je dejal: "Ne glede na to, kaj sem napravil z denarjem, še

vedno si ga želite, ker bankovec ni izgubil svoje vrednosti. Še vedno je vreden 20 dolarjev."

V življenju mnogokrat pademo, smo zmečkani, pohabljeni, na tleh v umazaniji, vse to z odločitvami, ki jih sprejemamo in okoliščinami, ki nam prihajajo na pot. Takrat mislimo, da smo nevredni ljubezni, nevredni topline, nevredni samih sebe. Ampak ne glede na to, kaj se je zgodilo ali kaj se bo zgodilo z vami, nikoli ne boste izgubili svoje resnične vrednosti. Umazani ali čisti, zmečkani ali povsem urejeni, še vedno ste neprecenljivi... zlasti za tiste ljudi, ki vas imajo radi.

Veličina našega življenja ne prihaja od tega, kar naredimo ali kogar poznamo, temveč od tega, KDO SMO MI."

Dragocen(a) si - TEGA NIKOLI NE POZABI!

KOZAREC KISLIH KUMARIC IN KAVA

Kadar se vam zgodi, da izgubljate kontrolo nad lastnim življenjem, kadar vam je dan s 24 urami prekretek, pomislite na velik kozarec kislih kumaric... in ne pozabite na kavo!

Profesor je stal pred svojimi študenti pred začetkom predavanja filozofije, za seboj je imel nekaj predmetov in čakal. Ko se je predavanje pričelo, je brez besed pred sebe dvignil velik prazen kozarec, v katerem so bile prej kisle kumarice, ga položil na kateder in napolnil z žogicami za tenis. Potem je vprašal študente ali je kozarec poln. Strinjali so se, da je.

Za tem je profesor vzel škatlo, polno kamenčkov, in jih sipal v kozarec, ki ga je rahlo pretresal. Kamenčki so se odkotrljali v prazen prostor med žogicami. Tedaj je spet vprašal študente, ali je kozarec poln. Spet so se strinjali. Naslednja škatla, ki jo je profesor vzel, je bila polna peska. Ko ga je sipal v kozarec, je pesek zapolnil še vse preostale prazne kotičke med žogicami in kamenčki. Še enkrat je vprašal študente, ali je kozarec poln.

Skrušeno so odgovorili, da je. Tedaj je profesor izpod katedra vzel dve skodelici polni kave in ju zlival v kozarec. Kava je natopila pesek. Študenti so se smejali.

»Sedaj« je rekel profesor, medtem ko je smeh pojenjal, »želim da razumete, da ta kozarec predstavlja vaše življenje: Žogice za tenis so pomembne stvari v vašem življenju: vaša družina, vaši otroci, vaše zdravje, vaša vera in stvari, ki se

jim predajate. To so tiste stvari, s katerimi bi vaše življenje bilo še zmeraj izpolnjeno - tudi če bi vse drugo izginito!

Kamenčki predstavljajo druge stvari, ki so za vas pomembne: vaša služba, vaša hiša, vaš avto. Pesek pa predstavlja ostale stvari. Tiste male stvari. Če napolnite ves kozarec s peskom, v njem ni več mesta za žogice za tenis in za kamenčke.

Enako je v vašem življenju. Če porabite ves svoj čas in energijo za male stvari, nikoli ne boste imeli mesta in časa za pomembne stvari. Skrbite za stvari, ki so ključne za vašo srečo! Igrajte se s svojimi otroci. Najdite čas in pojdite k zdravniku. Peljite partnerja na večerjo. Obnašajte se, kot da imate spet 18 let.

Naučite se uživati... Da očistite stanovanje in popravilte stvari, bo vedno dovolj časa. Najprej poskrbite za žogice za tenis - stvari, ki so za vas resnično pomembne. Ugotovite svoje prioritete. Vse ostalo je pesek.«

Tedaj je ena od študentk dvignila roko in vprašala: "In kaj predstavlja kava?"

Profesor se je nasmejal. "Všeč mi je, da ste to vprašali! Kavo vlivam zato, da bi vam pokazal, da ne glede na to, koliko mislite, da je vaše življenje polno, je v njem vedno prostor za skodelico kave s prijateljem!"

Spijte jo s kakšnim prijateljem tudi vi!